

Enflasyon Muhasebesi

kalfa^m | Mali Müşavirler için
İnsan Destekli
Dijital İş Platformu

www.ekalfam.com.tr

Enflasyonun Muhasebeye Etkileri Nelerdir?

Enflasyon muhasebesi, şirketlerin finansal tablolarında yer alan parasal olmayan hesap kalemlerinin, finansal tabloların hazırlandığı tarihteki satın alım gücünü yansıtacak şekilde hesaplanması amacıyla, enflasyon düzeltmesinde dikkate alınacak ilgili tutarların düzeltme katsayısı ile çarpılarak yeniden hesaplanmasını ifade etmektedir.

Enflasyonun Muhasebeye Etkileri Nelerdir?

Enflasyonun muhasebe üzerinde yarattığı bu etkilerin başında **muhasebe bilgi ve belgelerini anlamsız hale getirmesi** vardır.

Enflasyonun Muhasebeye Etkileri Nelerdir?

Enflasyonun muhasebe verilerine etkilerini, üç başlık altında toplamak mümkündür.

- Enflasyonun muhasebenin **temel kavramlarına etkisi,**
- Enflasyonun **mali tablolar üzerindeki etkileri,**
- Enflasyonun **işletme sonuçlarına ve kararlarına etkileridir.**

Enflasyonun Muhasebeye Etkileri Nelerdir?

Enflasyonun sebep olduğu bu etkilerin ortadan kaldırılması muhasebenin temel kavramlarından olan; **Sosyal Sorumluluk, Süreklilik, Tutarlılık, Tam Açıklama, İhtiyatlılık** kavramlarının gereği olmaktadır.

Aksi halde bu kavramların gereği yerine getirilmemiş olacaktır.

Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkeleri ve Maliyet Esası Kavramı

İktisadi kıymetlerin edinim tarihindeki maliyetleri ile muhasebeye yansıtılmasını öngörmektedir.

Fiyatların artma eğilimi gösterdiği dönemlerde iktisadi kıymetlerin edinim tarihindeki maliyetleri ile gözükmeye devam etmeleri ya da gelir tablosundaki değerlerin bu maliyetlere dayalı olarak yer alması, işletmenin gerçek durumunun mali tablolara yansıtılmasını engellemektedir.

Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkeleri ve Maliyet Esası Kavramı

Farklı tarihlerdeki edinim maliyetleri, farklı satın alma gücünü ifade ettiğinden, satın alma gücü farklı olan paralarla ifade edilmiş tutarların alt alta sıralanması suretiyle oluşturulan ve homojen olmayan, aynı satın alma gücünü yansıtmayan mali tabloların güvenilir ve karşılaştırılabilir bilgi vermesi mümkün olmamaktadır

Enflasyon Düzeltmesi Hangi Koşullarda Uygulanır?

Mükellefler fiyat endeksindeki artışın, içinde bulunulan dönem dâhil son üç hesap döneminde %100'den ve içinde bulunulan hesap döneminde %10'dan fazla olması halinde mali tablolarını enflasyon düzeltmesine tabi tutacaklardır.

Geçici Vergi Dönemlerinde Enflasyon Düzeltmesi

Mükellefler, geçici vergi dönemlerinin sonu itibarıyla mali tabloları düzenlemek ve enflasyon düzeltmesi yapmak zorundadırlar.

Geçici vergi dönemlerinde yukarıda belirtilen oranların tespitinde, son üç hesap dönemi yerine üçer aylık dönemlerin son ayı dâhil önceki otuz altı ay ve içinde bulunan hesap dönemi yerine son on iki ay dikkate alınacaktır

Geçici Vergi Dönemlerinde Enflasyon Düzeltmesi

Bir hesap dönemi içindeki geçici vergi dönemlerinin herhangi birinde düzeltme yapılması halinde takip eden geçici vergi dönemlerinde ve içinde bulunulan hesap dönemi sonunda da düzeltme yapılacaktır.

Geçici Vergi Dönemlerinde Enflasyon Düzeltmesi

Mükellefler 31/12/2023 tarihli (kendilerine özel hesap dönemi tayin edilenlerde 2024 yılında biten özel hesap dönemi sonuna ait) mali tablolarını 213 sayılı Kanunun geçici 33 üncü maddesi gereğince düzelterek, daha sonraki dönemlere ait mali tabloların düzeltme işlemleri ise aynı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasında öngörülen şartların varlığına bağlı olarak yapılacaktır.

Düzeltilme İşlemine Tabi Tutulacak Mali Tablolar

213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasının (8) numaralı bendinin (b) alt bendinin verdiği yetkiye dayanılarak, enflasyon düzeltilmesi yapmak zorunda olan mükelleflerce, mali tablolardan **sadece BİLANÇO'nun enflasyon düzeltilmesine tabi tutulması uygun görülmüştür.**

Enflasyon Düzeltmesini Kimler Uygulayacak?

- a) Gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olmak,
- b) Bilanço esasına göre defter tutmak.

➤ Tam mükellefiyete tabi ve bilanço esasına göre defter tutan kolektif, adi komandit ve adi şirketler de dâhil olmak üzere; gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri enflasyon düzeltmesine tabi olacaktır. Söz konusu düzenleme **zorunlu** olarak uygulanacaktır.

➤ Adi Ortaklıkta; Enflasyon düzeltmesi adi ortaklığın bilançosu üzerinden yapılacak ve düzeltme sonucu tespit edilen kâr veya zarar ortaklar tarafından hisseleri oranında kendi kazançlarına dahil edilecek,

KAZANÇLARI İSTİSNA VE OLANLARIN ENFLASYON DÜZELTMESİNE TABİ TUTULMASI

Gelir/kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunmakla birlikte kazançları gelir veya kurumlar vergisinden istisna olan, bilanço esasına göre defter tutan mükellefler de enflasyon düzeltmesi hükümlerine göre **düzeltilme yapmak zorundadırlar.**

Enflasyon Düzeltmesi Uygulayacaklar için Gerekli Şartlar

213 sayılı Kanunun geçici 33 üncü maddesinde, şartların gerçekleşip gerçekleşmediğine bakılmaksızın 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltilmesi öngörülmüştür. Diğer taraftan, süreklilik arz eden ve düzeltme işlemine ilişkin ana esaslar, aynı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasında yer almaktadır.

Enflasyon Düzeltmesi Uygulayacaklar için Gerekli Şartlar

Yeni işe başlayan mükelleflerin enflasyon düzeltmesine tabi olup olmadıkları da genel esaslara göre belirlenir. Bu mükelleflerde enflasyon düzeltmesi hükümlerinin uygulanmasında işe başlanılan tarihin bir önemi bulunmamaktadır

Enflasyon Düzeltmesi Uygulayacaklar için Gerekli Şartlar

1/1/2024 tarihinden sonraki dönemlerde enflasyon düzeltmesi yapma zorunluluğu bakımından, son üç ve son bir hesap dönemi, bu mükelleflerin işe başladıkları tarihten önceki dönemleri kapsıyor olsa dahi şartların gerçekleşip gerçekleşmediğinin hesabında dikkate alınır.

Kimler Enflasyon Düzeltmesi Yapamazlar?

Kazançlarını **işletme hesabı** esasına (zirai işletme hesabı dâhil) göre tespit eden mükellefler ile **serbest meslek kazanç defteri** tutan serbest meslek erbabı mükellefler **enflasyon düzeltmesi yapamazlar**. Ancak, amortismanına tâbi iktisadi kıymetlerini bu Tebliğe göre düzeltilmiş tutarları üzerinden amortismanına tâbi tutabilirler.

Özel Hesap Dönemine Tabi Mükellefler

2022 ve 2023 yılında biten hesap dönemlerine ilişkin bilançolarını enflasyon düzeltmesine tabi tutmayacaklar, 2024 yılında biten hesap dönemine ilişkin bilançolarını ise geçici 33 üncü madde kapsamında enflasyon düzeltmesine tabi tutacaklardır.

Özel Hesap Dönemine Tabi Mükellefler

Bu bağlamda, 213 sayılı Kanununun 174 üncü maddesi kapsamında kendisine özel hesap dönemi tayin edilen mükellefler bakımından, bu Tebliğ uygulamasında;

- 31/12/2023 tarihli bilanço, 2024 yılı içinde biten hesap dönemi sonundaki bilanço,;**
- 2023 yılı hesap dönemi, 2024 yılı içinde biten hesap dönemini,**
- 1/1/2024 tarihi, 2024 yılı içinde başlayan hesap döneminin başındaki tarihi ifade edecektir.**

Özellikli Durum Arz Eden Durumlarda Enflasyon Düzeltmesi

2023 hesap döneminden sonra işi bırakma, tasfiye, devir, birleşme, nev'i değiştirme hallerinde 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltilmesi

Özellikli Durum Arz Eden Durumlarda Enflasyon Düzeltmesi

31/12/2023 tarihi itibarıyla faal olup, 2024 takvim yılı veya sonrasında ilk defa bilanço esasına geçen mükellefler ilk düzeltme işlemlerini bilanço esasına geçtikleri tarih itibarıyla geçici 33 üncü madde ve bu Tebliğin üçüncü bölümüne göre; daha sonraki düzeltme işlemlerini de mükerrer 298 inci maddenin (A) fıkrası ve bu Tebliğin dördüncü bölümüne göre yapacaklardır.

Özellikli Durum Arz Eden Durumlarda Enflasyon Düzeltmesi

31/12/2023 tarihi itibariyle bilanço esasında defter tutmakta iken 1/1/2024 tarihi itibariyle işletme hesabı esasında defter tutmaya başlayan mükellefler 31/12/2023 tarihi itibariyle enflasyon düzeltmesi yapmak için gereken şartları taşıdığından, 31/12/2023 tarihli bilançoyu düzelterek 1/1/2024 tarihi itibariyle işletme hesabı kayıtlarını ve envanterini düzeltilmiş bilançodaki değerlere dayandırmak zorundadır.

Tasfiye Halinde Düzeltme İşlemleri

- **2023 hesap dönemi sonundan önce tasfiye kararı alınarak bu tarihten önce tasfiyenin sonuçlandırıldığı durumlarda, 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltilmesi söz konusu olmayacaktır. Ancak, tasfiyenin 2023 hesap döneminden sonra sonuçlanması halinde, 2023 hesap dönemi sonuna ait bilanço düzeltilecektir.**

Tasfiye Halinde Düzeltme İşlemleri

- 2024 hesap döneminden önce tasfiyeye giren şirketlerin tasfiyesinin 2024 veya sonraki bir hesap dönemi içinde sonuçlanması halinde, tasfiye durumundaki şirketlerin geçici vergi beyannamesi verme yükümlülüğü bulunmaması sebebiyle, hem 2023 hesap dönemi sonuna ait bilanço hem de (enflasyon düzeltme şartlarının varlığına bağlı olarak) sonraki hesap dönemlerine ait bilançolar bu Tebliğle belirlenen düzeltme süreleri içerisinde düzeltilerek ilgili oldukları dönemlere ait beyannameler ekinde verilecektir

İşin Bırakılması Halinde Düzeltme İşlemleri

- **2024 hesap dönemi içerisinde işin bırakılması halinde, yeni hesap dönemine ilişkin olarak ortaya çıkan ve kıst dönem için beyanname verilmesini gerektiren bir durumun oluşması nedeniyle 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun enflasyon düzeltmesine tabi tutulması gerekmektedir.**

Devir ve Birleşme Halinde Düzeltme İşlemleri

- **2023 hesap dönemi sonundan sonra 5520 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde gerçekleşen devir ve birleşme hallerinde, devir veya birleşmenin bünyesinde gerçekleştiği kurum, ortadan kalkan şirketin 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançosunu enflasyon düzeltmesine tabi tutacaktır.**

Nev'i Değişikliği Halinde Düzeltme İşlemleri

2023 hesap dönemi sonundan sonra gerçekleşen nev'i değişikliği hallerinde, nev'i değişikliği nedeniyle tüzel kişiliği sona eren kurumun, 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançosunun düzeltilmesi gerekmektedir.

Düzeltilme Sırasında Göz Önünde Bulundurulacak Temel İlkeler

- Tebliğ ekinde yer alan parasal ve parasal olmayan kıymetlerin gösterilmiş olduğu listeler, işletmelerde para olarak yalnızca Türk Lirasının kullanıldığı prensibine dayanılarak hazırlanmıştır.

Düzeltilme Sırasında Göz Önünde Bulundurulacak Temel İlkeler

- **Mükellefler yabancı para üzerinden yapmış oldukları işlemlerini 213 sayılı Kanunun mevcut hükümleri doğrultusunda değerlemeye devam edecekler, bunlar için ayrıca düzeltme yapmayacaklardır. Bu Tebliğ uygulamasında yabancı paralar ile yabancı para cinsinden ifade edilen (alacak ve borç senetleri gibi) kıymetler parasal kıymet olarak addedilecektir.**

Düzeltilme Sırasında Göz Önünde Bulundurulacak Temel İlkeler

- İktisadi işletmeye dâhil (karşılıklar gibi) bir takım iktisadi kıymetler asli bir kıymet mahiyeti taşımamakta ve belli bir iktisadi kıymete bağlı olarak hesaben mali tabloda kendilerine yer bulmaktadırlar. Bu tür kıymetler bağlı oldukları iktisadi kıymete göre parasal ya da parasal olmayan ayrımına tabi tutulacaktır. Bir başka ifadeyle, bunların karşılık olarak ayrıldığı kaynağın, parasal olan veya olmayan kıymet olup olmamasına göre, enflasyon düzeltmesinde dikkate alınması gerekir.
- Örneğin, kıdem tazminatı karşılığı, garanti gider karşılığı gibi karşılıklar

Düzeltilme Sırasında Göz Önünde Bulundurulacak Temel İlkeler

- Hisse senetleri esas itibarıyla parasal olmayan bir iktisadi kıymettir ve düzeltme/taşıma katsayısı ile çarpılmak suretiyle düzeltme işlemi gerçekleştirilecektir.
 - Ancak, işletmelerin aktifinde bulunan yabancı para cinsinden hisse senetleri, iştirakler ve avansların düzeltme tarihindeki döviz kuru ile düzeltilmeleri uygun görülmüştür.
- İktisadi işletmeye dâhil olup düzeltme işlemine konu olan parasal olmayan kıymetlerin, işletme ile aidiyeti, düzeltmeye esas tarih ve bedellerinin tevsiki zorunludur

Enflasyon Düzeltmesinin Kar ve Zarara Etkisi

- **2023 hesap dönemi sonuna ait bilanço, enflasyon düzeltmesine ilişkin hükümler göz önünde bulundurulmaksızın düzenlenecektir.**
- **2023 hesap dönemi sonuna ait bilanço için geçerli olmak üzere enflasyon düzeltmesi yapılacak ve 2023 hesap dönemine ait vergi matrahı, düzeltme öncesi mali tablolara göre tespit edilen kârlar üzerinden hesaplanacaktır.**

Düzeltilmiş Bilançolar'da;

- ❖ **Pasif Toplamların, Aktif Toplamlardan büyük olması 2024 yılında zarar etkisi yaratacaktır.**
- ❖ **Aktif Toplamların, Pasif Toplamlardan büyük olması 2024 yılında kar etkisi yaratacaktır.**

Enflasyon Düzeltmesi Şartlarının Yeniden Oluşması

Enflasyon düzeltmesi uygulanmayan bir hesap döneminden sonra enflasyon düzeltmesi şartlarının yeniden oluşması halinde, enflasyon düzeltmesi yapılan en son dönemden başlamak üzere enflasyon düzeltmesi yapılır.

2023 Hesap Dönemi Sonuna Ait Bilançonun Düzeltilmesi

2023 hesap dönemi sonuna ait bilanço, öncelikle düzeltilmemiş tutarlar üzerinden (enflasyon düzeltmesi hükümleri göz önünde bulundurulmaksızın) düzenlenir, müteakiben de enflasyon düzeltmesine tabi tutulur. **Ancak, 2023 hesap dönemine ait vergi matrahı, düzeltme öncesi mali tablolarına göre tespit edilen karlar üzerinden hesaplanır.**

2023 Hesap Dönemi Sonuna Ait Bilançonun Düzeltilmesi

2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun, enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşup oluşmadığına bakılmaksızın enflasyon düzeltmesine tabi tutulmasından kaynaklanan kâr/zarar farkı geçmiş yıllar kâr/zararı hesabında gösterilir. Bu şekilde tespit edilen geçmiş yıl kârı vergiye tabi tutulmaz, geçmiş yıl zararı zarar olarak kabul edilmez.

2023 Hesap Dönemi Sonuna Ait Bilançonun Düzeltilmesi

Bu işlemlerden doğan pasif kalemlere ait enflasyon fark hesapları, herhangi bir suretle başka bir hesaba nakledildiği veya işletmeden çekildiği takdirde, bu işlemlerin yapıldığı dönemlerin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin, bu dönemde vergiye tâbi tutulur. Ancak öz sermaye kalemlerine ait enflasyon farkları düzeltme sonucu oluşan geçmiş yıl zararlarına mahsup edilebilir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sermayeye ilave edilebilir; bu işlemler kâr dağıtımı sayılmaz.

Enflasyon Düzeltmesinde Takip Edilecek Adımlar

1.Adım: Parasal Olmayan Kıymetlerin belirlenmesi.

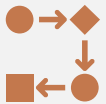

2.Adım: Enflasyon düzeltmesinde dikkate alınacak düzeltilmesi gereken esas değerlerin bulunması.(Değerlemeye tabi tutulmuş kıymetler, değerlendirme sonrası değerler ile dikkate alınır)

Enflasyon Düzeltmesinde Takip Edilecek Adımlar

3.Adım: Düzeltmeye konu tarih tespit edilerek, uygulanacak katsayıların belirlenmesi.

4.Adım: Düzeltme katsayısı ile düzeltmeye esas değeri çarparak, parasal olmayan hesapların düzeltilmiş tutarların bulunması.

Enflasyon Düzeltmesinde Takip Edilecek Adımlar

5.Adım: Düzeltme farklarını tespit edip, gerekli muhasebe kayıtlarının düzenlenmesi.

6.Adım: Bilanço artık, düzeltilmiş parasal olmayan kıymetlerin yeni değerlerini yansıtacaktır.

Bilançoda Düzeltme İşlemine Tabi Tutulacak Kıymetler

- Satın alma gücü ile ulusal para değerindeki değişimler arasındaki ilişki göz önünde bulundurulduğunda, mali tablolarıda yer alan kıymetler iki gruba ayrılır:
 - Parasal Kıymetler
 - Parasal Olmayan Kıymetler

Parasal Kıymetler

Ulusal para değerindeki değişimler karşısında; nominal değerleri aynı kalan ancak satın alma güçleri fiyat hareketlerine göre ters yönde değişen kıymetlerdir.

Örnek: Kasa, Banka, Alacaklar, Borçlar gibi.

Cari değerleri ile değerlendirilen yabancı paralar parasal kıymet olarak dikkate alınırlar. Çünkü bunlar kur değerlemesi yapılarak TL' leştirilmiş durumdadırlar.

Parasal Olmayan Kıymetler

Ulusal para değerindeki değişimler karşısında; satın alma güçleri değişmeyen kıymetlerdir.

Örnek:Sabit kıymetler,demirbaşlar,stoklar gibi.

Taslak Tebliğ'e göre "Öz Sermaye" kalemleri "Parasal Olmayan Kıymet" olarak kabul edilmiştir.

(328 Sıra No'lu Genel Tebliğin ekli listelerinde (EK 2) yer almaktadır.)

ENFLASYON DÜZELTMESİ UYGULANACAK PARASAL OLMAYAN KIYMETLER

MALİ MÜŞAVİRLER
GÜLÜMSÜYORSA

KALFA VARI!

- 110 -GEÇİCİ OLARAK ELDE TUTULAN HİSSE SENETLERİ
- 126 -VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR(PARASAL OLMAYAN KIYMETE İSTİNADEN OLANLAR)
- 150 -HAMMADDELER
- 151 -YARI MAMÜLLER
- 152 -MAMÜLLER
- 153 -TİCARİ MALLAR
- 157 -DİĞER STOKLAR
- 159 -VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI(PARASAL OLMAYAN KIYMETE İSTİNADEN OLANLAR)
- 170 -HAKEDİŞ MALİYETLERİ
- 180 -GELECEK AYLARA AİT GİDERLER
- 226 -VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR(PARASAL OLMAYAN KIYMETE İSTİNADEN OLANLAR)
- 240 -BAĞLI MENKUL KIYMETLER
- 242 -İŞTİRAKLER
- 245 -BAĞLI ORTAKLIKLAR
- 25 -MADDİ DURAN VARLIK GRUBUNUN TÜMÜ-BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR VE VERİLEN AVANSLAR DA DAHİL
- 26 -MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIK GRUBUNUN TÜMÜ-BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR VE VERİLEN AVANSLAR DA DAHİL
- 271 -ARAMA GİDERLERİ
- 272 -HAZIRLIK VE ÇALIŞMA GİDERLERİ
- 278 -BİRİKMİŞ TÜKENME PAYLARI
- 280 -GELECEK YILLARA AİT GİDERLER
- 294 -ELDEN ÇIKAN STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR

- 326 -ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR(PARASAL OLMAYAN KIYMETE İSTİNADEN OLANLAR)
- 340 -ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI (PARASAL OLMAYAN KIYMETE İSTİNADEN OLANLAR)
- 350 -YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE ONARIM HAKEDİŞLERİ
- 380 -GELECEK AYLARA AİT GELİRLER
- 426 -ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR(PARASAL OLMAYAN KIYMETE İSTİNADEN OLANLAR)
- 440 -ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI (PARASAL OLMAYAN KIYMETE İSTİNADEN OLANLAR)
- 480 -GELECEK YILLARA AİT GELİRLER
- 500 -SERMAYE
- 502 -SERMAYE DÜZELTMESİ OLUMLU FARKLARI
- 520 -HİSSE SENEDİ İHRAÇ PRİMLERİ
- 521 -HİSSE SENEDİ İPTAL KARLARI
- 523 -İŞTİRAKLER YENİDEN DEĞERLEME ARTIŞLARI
- 540 -YASAL YEDEKLER
- 541 -STATÜ YEDEKLERİ
- 542 -OLAĞANÜSTÜ YEDEKLER
- 549 -ÖZEL FONLAR
- 570 -GEÇMİŞ YILLAR KARLARI
- 580 -GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI

Düzeltmeye Esas Tutarlar

Düzeltmeye Esas Tutar : Parasal olmayan kıymetin düzeltmeye esas tarih itibari ile sahip olduğu değerdir.

Düzeltmeye Esas Tarih: VUK Mükerrer 298.madde ve 328 Seri No'lu Tebliğde belirtilen tarihlerdir.

Düzeltmeye Esas Tutarlar

Parasal olmayan kıymetlerin düzeltmeye esas alınacak bedelleri VUK değerlendirme hükümlerine göre bulunan tutarlardır. **Bazı kalemler için bu değerlerden reel olmayan finansman maliyetleri düşülerek düzeltmeye esas değer bulunur.**

Düzeltmeye Esas Alınan Tarih

- Alış bedeli ile değerlendirilen menkul kıymet ve malî duran varlık; **satın alma tarihi.**
- Stoklar, gelecek aylara/yıllara ait giderler, MDV, Maddî olmayan duran varlıklar, özel tükenmeye tâbi varlıklar, haklar ve şerefiyeler; **defterlere kayıt tarihi**

Düzeltmeye Esas Alınan Tarih

- Alınan avans,depozito,teminat,nakit olarak ödenmiş sermaye, hisse senetleri ihraç primleri, hisse senedi iptal kârları için; **tahsil tarihi.**
- Aynî sermaye,**mülkiyetin intikal ettiği tarih.**
- Kâr yedekleri, geçmiş yıl kârları,net dönem kârının sermayeye ilave edilmesi dolayısıyla artırılan sermaye için; **tescil tarihi.**

Düzeltmeye Esas Alınan Tarih

- Parasal olmayan verilen depozito ve teminatlar ile avanslar
- Nakdî sermaye karşılığı alınan hisse senetleri için; **ödeme tarihi**

Düzeltmeye Esas Alınan Tarih

- Devir işlemleri nedeniyle işletme aktifinde yer alan iktisadi kıymetlerin düzeltmeye esas tarihi olarak **devir tarihi değil** söz konusu kıymetlerin devir yoluyla ortadan kalkan işletmenin envanterine alındığı; birleşmede ise birleşilen **kurumun kayıtlarına intikal ettiği** (Tebliğin bu maddesinde ayrıntıları gösterilen) tarih düzeltmeye esas tarih olarak dikkate alınacaktır.

Düzeltmeye Esas Alınan Tarih

- Kayıtlara giriş tarihi ay olarak belli edilemeyen parasal olmayan iktisadi kıymetler için ilgili kıymetin işletme bünyesine girdiği yılın ilk ayının,
- Kayıtlara giriş tarihi yıl olarak belli edilemeyen iktisadi kıymetler için ise işletmenin hayata geçtiği yılın ilk ayının (işletmenin 2005 yılından önceki bir tarihte kurulmuş olması halinde 2005 yılının Ocak ayı) düzeltmeye esas tarih olarak dikkate alınması uygun bulunmuştur.

Düzeltmeye Esas Alınan Tarih

- Parasal olmayan karşılıklar için Bağlı Oldukları İktisadi Kıymet için Belirlenen Tarihler ; **hesapta düzeltme yapılan tarih**
- Borsada işlem gören hisse senetleri; **bilanço günündeki rayiç bedel**

Endeksleme Tarihlerin Tespiti

MALİ MÜŞAVİRLER
GÜLÜMSÜYORSA

150 -HAMMADDELER

151 -YARI MAMÜLLER

152 -MAMÜLLER

153 -TİCARİ MALLAR

157 -DİĞER STOKLAR

170 -HAKEDİŞ MALİYETLERİ

25 -MADDİ DURAN VARLIK GRUBUNUN TÜMÜ-BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR VE
VERİLEN AVANSLAR HARIÇ

26 -MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIK GRUBUNUN TÜMÜ-BİRİKMİŞ
AMORTİSMANLAR VE VERİLEN AVANSLAR HARIÇ

271 -ARAMA GİDERLERİ

272 -HAZIRLIK VE ÇALIŞMA GİDERLERİ

502 -SERMAYE DÜZELTMESİ OLUMLU FARKLARI

380 -GELECEK AYLARA AİT GELİRLER

480 -GELECEK YILLARA AİT GELİRLER

180 -GELECEK AYLARA AİT GİDERLER

280 -GELECEK YILLARA AİT GİDERLER

DEFTERE KAYIT EDİLEN
AY

Endeksleme Tarihlerin Tespiti

280 -GELECEK YILLARA AİT GİDERLER

380 -GELECEK AYLARA AİT GELİRLER

480 -GELECEK YILLARA AİT GELİRLER

502 -SERMAYE DÜZELTMESİ OLUMLU FARKLARI

523 -İŞTİRAKLER YENİDEN DEĞERLEME ARTIŞLARI

540 -YASAL YEDEKLER

542 -OLAĞANÜSTÜ YEDEKLER

549 -ÖZEL FONLAR

**DEFTERE KAYIT
EDİLEN AY**

Endeksleme Tarihlerin Tespiti

MALİ MÜŞAVİRLER
GÜLÜMSÜYORSA
Bu işte bir
KALFA VAR!

257- BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR

268- BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR

278-BİRİKMİŞ TÜKENME PAYLARI

**İLGİLİ VARLIĞIN
DEĞER ARTIŞ
ORANI**

126 -VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR(PARASAL OLMAYAN
KIYMETE İSTİNADEN OLANLAR)

159 -VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI(PARASAL OLMAYAN
KIYMETE İSTİNADEN OLANLAR)

226 -VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR(PARASAL
OLMAYAN KIYMETE İSTİNADEN OLANLAR)

**ÖDEME
YAPILAN AY**

Endeksleme Tarihlerin Tespiti

MALİ MÜŞAVİRLER
GÜLÜMSÜYORSA
Bu işte bir
KALFA VADİ

110 -GEÇİCİ OLARAK ELDE TUTULAN HİSSE SENETLERİ

240 -BAĞLI MENKUL KIYMETLER

242 -İŞTİRAKLER

245 -BAĞLI ORTAKLIKLAR

SATIN ALINAN AY

326 -ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR(PARASAL OLMAYAN KIYMETE İSTİNADEN OLANLAR)

340 -ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI (PARASAL OLMAYAN KIYMETE İSTİNADEN OLANLAR)

426 -ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR(PARASAL OLMAYAN KIYMETE İSTİNADEN OLANLAR)

440 -ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI (PARASAL OLMAYAN KIYMETE İSTİNADEN OLANLAR)

500 -SERMAYE (NAKİT ÖDENMİŞ OLAN SERMAYE)

520 -HİSSE SENEDİ İHRAÇ PRİMLERİ

521 -HİSSE SENEDİ İPTAL KARLARI

TAHSİL EDİLEN AY

Endeksleme Tarihlerin Tespiti

MALİ MÜŞAVİRLER
GÜLÜMSÜYORSA
Bu işte bir
KALFA VAR!

522 -MDV YENİDEN DEĞERLEME ARTIŞLARI

523 - İŞTİRAKLAR YENİDEN DEĞERLEME ARTIŞLARI

570 -GEÇMİŞ YILLAR KARLARI

580 -GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI

**ENFLASYON
DÜZELTME
HESABINA
AKTARILARAK
KAPATILACAK**

350 -YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE ONARIM HAKEDİŞLERİ

**MALİYET HESAPLARINA KAYIT
TARİHİ**

500 -SERMAYE (AYNI SERMAYE)

MÜLKİYETİN İNTİKAL ETTİĞİ AY

500 -SERMAYE (KAR YEDEKLERİ, GEÇMİŞ YIL KARLARI, PARASAL OLMAYAN FONLAR)

TESCİL EDİLEN AY

Aktif Kalemler Üzerinde Yapılacak Düzeltme İşlemlerine Hazırlık Çalışmaları

Stoklar

1. Kayıtların düzenli ve ilgili hesaplarla uyumsuzluk olup olmadığı kontrol edilir.
2. Stok maliyetinde finansman gideri yansıtılıp yansıtılmadığı kontrol edilir.
3. Toplulaştırılmış yöntem uygulanıp uygulanmayacağına karar verilir. Toplulaştırılmış yöntem kullanılması halinde ROFM hesaplaması yapılıp yapılmayacağı mükellefin seçimine bırakılmıştır.

Aktif Kalemler Üzerinde Yapılacak Düzeltme İşlemlerine Hazırlık Çalışmaları

Stoklar

4. Hangi toplulaştırılmış yöntemin uygulanacağına karar verilir. Stok Devir Hızı yönteminin seçilmesi halinde 2024 ve devam eden yıllarda enflasyon düzeltme uygulaması devam edecek olursa, Stok Devir Hızı Yöntemi yerine Ağırlıklı Hareketli Ortalama Yöntem kullanılmak gerekmektedir.

Maliye Bakanlığınca belirlenen toplulaştırılmış yöntemleri, seçimin yapıldığı hesap dönemi dahil üçüncü hesap döneminin sonuna kadar değiştirmemek kaydıyla seçim hakkı tanınmıştır.

Aktif Kalemler Üzerinde Yapılacak Düzeltme İşlemlerine Hazırlık Çalışmaları

Maddi Duran Varlıklar

1. Yeniden değerlendirme yapılıp yapılmadığı kontrol edilir.
2. ROFM ayrıştırması için maliyete dahil edilen finansman giderleri tespit edilir.
3. ROFM hesaplaması yapılacak ise hangi yöntemle ROFM hesaplanacağı tespit edilir.
4. MDV düzeltmeye esas tarihler tespit edilir.
5. Bu düzeltmelere ait düzeltme katsayıları tespit edilir.

Pasif Kalemler Üzerinde Yapılacak Düzeltme İşlemlerine Hazırlık Çalışmaları

Sermaye

6. Öncelikle fiilen ödenen sermaye tarih ve tutarları tespit edilir.
7. Sermayeye ilave edilen unsurlar nev'ine göre ayrılır.
8. Sermayeye ilave edilen ve düzeltmeye tabi olmayan unsurlar tespit edilir.
9. Sermayeye ilave edilen ve düzeltmeye tabi unsurların tescil tarihleri tespit edilir.

Uygulanacak Düzeltme Katsayıları

2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltilmesi işlemi, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Türkiye geneli için hesaplanan ve aylar itibariyle açıklanan Yİ-ÜFE değerleri göz önünde bulundurularak aşağıdaki formüle göre saptanacak olan düzeltme katsayıları kullanılarak yapılacaktır.

Uygulanacak Düzeltme Katsayıları

Düzeltme işleminde esas alınabilecek en eski "Düzelteyme Esas Tarih" 2005 yılından (2004 takvim yılında enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş olması gereken en son bilançoda yer alan parasal olmayan kıymetler için, 31/12/2004 tarihinden) itibaren başlar

Düzeltilme Katsayısı

-Düzeltilme katsayıları Bilanço günündeki fiyat endeksi rakamının, düzeltmeye konu hesaba ait işlemin gerçekleştiği tarihteki ay sonu fiyat endeksi rakamına bölünmesi suretiyle elde edilir.

-Düzeltilmeye konu işlemin hangi tarihte gerçekleştiğinin belirlenmesi için bu işlemleri içeren hesaplar itibariyle işlem tarihleri belirlenmiştir. Bu durumda bu hesapların defterlerdeki kayıt tarihlerinin işlem tarihi olup olmadığının belirlenmesi gerekecektir.

Düzeltilme Katsayısının Tespiti

Düzeltilme Katsayısı

=

Mali Tablonun Ait Olduğu Aya
İlişkin Yİ-ÜFE

Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi
İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE

Özellikli Durum

Düzeltmeye esas tutarın tespitinde kıymetin nev'ine göre alım tarihi, kayıt tarihi veya tescil tarihindeki VUK değerlendirme hükümlerine göre tespit edilen değeri olmakla birlikte 31.12.2023 uygulamasında;

Özellikli Durum

1. Esas alınacak **en eski** tarih enflasyon düzeltmesine tabi tutulan kıymetlerin **31.12.2004** tarihli bilançodaki değeridir.

(Enflasyon düzeltmesi uygulanmayan bir hesap döneminden sonra enflasyon düzeltmesi şartlarının yeniden oluşması halinde, enflasyon düzeltmesi yapılan en son dönemden başlamak üzere enflasyon düzeltmesi yapılır.)

Özellikli Durum

2. Yeniden değerlendirme yapılmış kıymetler için ise yeniden değerlendirme sonrası değer, dikkate alınır.

(VUK 298/Ç(12) Bu fıkra kapsamında yeniden değerlendirme yapılan hesap döneminden sonra (A) fıkrası uyarınca enflasyon düzeltmesi şartlarının yeniden oluşması durumunda, bu fıkra hükümlerine göre yeniden değerlemeye tabi tutulmuş olan iktisadi kıymetler ile bunlara ilişkin amortismanlar düzeltilmiş son değerleri dikkate alınarak enflasyon düzeltmesine tabi tutulur.)

Enflasyon Düzeltmesi Beyanı

Enflasyon düzeltme kayıtlarının yevmiye ve kebir defterlerinde izlenmesi veya yardımcı defterlerde yapılacak düzeltme işlemlerinin bu defterlere taşınması aksi kararlaştırılmadıkça mümkün görünüyor.

Taslak Tebliğ'de hesap dönemi beyannamesine düzeltilmiş bilançoların da ekleneceği ifadesi yer aldığından 31.12.2023 tarihli bilançolar ile düzeltilmiş bilançoların Nisan/2024'de beyan edilecek KV beyannameleri ekinde yer alacağı anlaşılmaktadır.

Enflasyon Düzeltmesi Muhasebe Hesapları

Enflasyon düzeltmeleri, ilgili kıymetlere ait fark hesaplarına ve enflasyon düzeltme hesabına kaydedilecektir.

Enflasyon Fark Hesapları:

Parasal olmayan kıymetlerin düzeltme işlemi sonrası değeri ile düzeltme öncesi değeri arasındaki farklarının kaydedildiği tali hesaplardır ve enflasyon düzeltme hesabı ile karşılıklı olarak çalışırlar.

Örneğin;

150.xx.xxx İlk Madde ve Malzeme Enflasyon Farkı Hesabı

153.xx.xxx Ticari Mallar Enflasyon Farkı Hesabı

254.xx.xxx Taşıtlar Enflasyon Farkı Hesabı

257.xx.xxx Birikmiş Amortismanlar Enflasyon Farkı Hesabı

540.xx.xxx –Yasal Yedekler Enflasyon Fark Hesabı

570.xx.xxx –Geçmiş Yıl Karları Enflasyon Fark Hesabı

580.xx.xxx –Geçmiş Yıl Zararları Enflasyon Fark Hesabı

Enflasyon Düzeltmesi Muhasebe Hesapları

BORÇ	697-YILLARA YAYGIN İNŞAAT ENFLASYON DÜZELTME HESABI	ALACAK
Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım İşlerine Ait Hakedişlere İlişkin Enflasyon Düzeltmesi Artışları		Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım İşlerine Ait Maliyetlere İlişkin Enflasyon Düzeltmesi Artışları

- Borç Bakiye vermesi halinde; 178-Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı'na devredilir
- Alt hesaplarda Proje Bazlı olarak takip edilmelidir.
- Projenin Geçici Kabulü yapıldığı dönemde; 658-Enflasyon Düzeltmesi Zararları Hesabına virmanlanır.
- 31.12.2023 tarihli enflasyon düzeltmesi ile oluşan tutar varsa 580-Geçmiş Yıl Zararları Hesabına virmanlanır.

- Alacak Bakiye vermesi halinde; 358-Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı'na devredilir.
- Alt hesaplarda Proje Bazlı olarak takip edilmelidir.
- Projenin Geçici Kabulü yapıldığı dönemde; 648-Enflasyon Düzeltmesi Karları Hesabına

Enflasyon Düzeltmesi Muhasebe Hesapları

BORÇ

698 ENFLASYON DÜZELTME HESABI

Parasal Olmayan Kaynak Kalemlerinde Enflasyon Düzeltmesi Sonucu Ortaya Çıkan Artışlar

Parasal Olmayan Varlık Kalemlerinde Enflasyon Düzeltmesi Sonucu Ortaya Çıkan Artışlar

31.12.2023 tarihli uygulamada, 2003 yılı uygulamasında olduğu gibi, 698-Enflasyon Düzeltme Hesabının kalanı gelir yada gider unsuru olarak **dikkate alınmayıp;**

- * Borç Bakiye vermesi halinde; 580-Geçmiş Yıl Zararları Hesabına virmanlanır.
- * Alacak Bakiye vermesi halinde; 570-Geçmiş Yıl Karları Hesabına virmanlanır.

2024 Yılında uygulanacak enflasyon düzeltmesi sonucu ortaya çıkan farklar;

648- Enflasyon Düzeltmesi Karları

658-Enflasyon Düzeltmesi Zararları

ÖRNEK UYGULAMA

280 – GELECEK YILLARA AİT GİDERLER HESABI

MALİ MÜŞAVİRLER
GÜLÜMSÜYORSA
Bu işte bir
KALFA VAR!

2023 Nisan ayında 1 yıllık Peşin Ödenen Kira Gideri; 240 Bin TL olduğunu varsayalım.

Yılsonu Mali Tablosunda; 9 aylık Kira giderleştirilip geri kalan 4 aylık peşin ödenmiş kira tutarı 280-Gelecek yıllara ait giderler hesabın bakiyesinde kalacaktır.

$$240.000 \text{ TL} / 12 \text{ ay} = 20.000 \text{ TL} / \text{ay}$$

$$20.000 \text{ TL} \times 4 \text{ ay} = 80.000 \text{ TL} \text{ tutar giderleştirilmek üzere;}$$

280 – Gelecek yıllara ait giderler hesabında, yıl sonu bilançosunda yer alacaktır.

➤ Bu hesaba düzeltme katsayısı kullanarak Enflasyon Düzeltmesi uygulamak istersek;

$$2023 \text{ Nisan Yi-ÜFE} : 2164,94$$

$$2023 \text{ Aralık Yi-ÜFE} : 2915,02$$

$$\text{Düzeltilme Katsayısı} = 2915,02 / 2164,94 = 1,35 \text{ olacaktır.}$$

$$80.000 \text{ TL} \times 1,35 = 107.717,35 \text{ TL (Enflasyon Düzeltmesi uygulanmış hâli)}$$

$$107.717,35 \text{ TL} - 80.000 \text{ TL} = 27.717,35 \text{ TL (Enflasyon Düzeltme Farkı)}$$

Örnek Uygulama Muhasebe Kaydı

280 – Gelecek Yıllara ait Giderler hesabı enflasyon düzeltmesi sonucu ortaya çıkan fark 27.717,35 TL'dir.

<u>31.12.2023 - Enflasyon Düzeltme Kaydı</u>	BORÇ	ALACAK
280.001 Gelecek Yıllara ait Giderler Enflasyon Fark Hesabı	27.717,35	
698.001 Gelecek Yıllara ait Giderler Enflasyon Düzeltme Hesabı		27.717,35

<u>31.12.2023 - Enflasyon Düzeltme Kaydı</u>	BORÇ	ALACAK
698.001 Gelecek Yıllara ait Giderler Enflasyon Düzeltme Hesabı	27.717,35	
570.001 – Enflasyon Düzeltmesi Geçmiş Yıl Karları		27.717,35

AVANS HESAPLARINDA DÜZELTME İŞLEMİ

Avans Hesaplarında kalan bakiyelerin düzeltme işleminde dikkat edilecek husus; hesaba intikal eden tutarların parasal olmayan nitelikte olup olmadığı tespit edilip, ayrıştırma yapılmalıdır.

Hizmet veya mal teslimi niteliğinde oluşan avans tutarları, ödeme/tahsil tarihleri ay bazında ayrı ayrı düzeltmeye tabi tutulmalıdır.

Düzeltilme öncesi bilançoda yer alıp, ters bakiye veren ; 120-ALICILAR VE 320-SATICILAR Hesabın kalanları Avans hesaplarına aktarılırken, ayrıştırma işlemi yapılmalıdır.

ÖRNEK UYGULAMA

AVANS HESAPLARINDA DÜZELTME İŞLEMİ

2023 Temmuz ayında tahsil edilen ve 2024 Şubat ayında hizmete dönüşmesi planlanan, 220.000,00 TL avans alınmıştır.

340 – ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI HESABIN Yıl sonu bilanço değeri: 200.000,00 TL

2023 Temmuz Yİ-ÜFE : 2511,75

2023 Aralık Yİ-ÜFE : 2915,02

Düzeltilme Katsayısı : $2915,02 / 2511,75 = 1,1606$

Düzeltilmiş Değer : $220.000,00 \times 1,1606 = 255.332,00$ TL

Enflasyon Düzeltme Farkı : 35.332,00 TL

❖ 2024 Şubat ayında hizmet ifa edildiğinde, fatura; 220.000,00 TL (düzeltilme öncesi değer) tutarında düzenlenir. 340 Hesapta kalan düzeltilme farkı tutarı gelir hesapları ile kapatılır.

Örnek Uygulama 340 – Alınan Sipariş Avansları Muhasebe Kaydı

340 – Alınan Sipariş Avansları hesabı enflasyon düzeltmesi sonucu ortaya çıkan fark 35.332,00 TL'dir.

31.12.2023 - Enflasyon Düzeltme Kaydı

BORÇ

ALACAK

698.001 Alınan Sipariş Avansları Enflasyon Düzeltme Hesabı

35.332,00

340.001 Alınan Sipariş Avansları Enflasyon Fark Hesabı

35.332,00

31.12.2023 - Enflasyon Düzeltme Kaydı

BORÇ

ALACAK

580.001 – Enflasyon Düzeltmesi Geçmiş Yıl Zararları

35.332,00

698.001 Alınan Sipariş Avansları Enflasyon Düzeltme Hesabı

35.332,00

Düzeltemeye Esas Tutardan Yapılacak İndirimler

Parasal olmayan kıymetin düzeltmeye esas tarih itibari ile sahip olduğu değer; Vergi Usul Kanununda yer alan değerlendirme hükümlerine göre tespit edilen değeridir. (VUK Mükerrer 298 / 4.bend) Ancak bazı kıymetlerin bilanço değerinden, bir kısım değerler düşülmelidir.

Düzeltilmeye Esas Tutardan Yapılacak İndirimler

Düşülmesi gereken unsurlar;

1. Reel olmayan finansman maliyeti
2. Sermayeye ilave edilmiş VUK 280/A (Y.dışından yatırım amacı ile sermaye olarak getirilen yabancı paralar) Geçici 31.ve 32.(YDDA) GVK Geçici 85,Geçici 90,Geçici 93.(Y.dışından getirilen varlıklar) 5811 SK kapsamındaki fonlar, vergi af kanunları kapsamında kayda alınan emtia karşılıkları.

Düzeltemeye Esas Alınacak Tutarlar

Enflasyon Muhasebesi uygulamasında, maliyete eklenmiş olan finansman giderlerinin reel olan kısım ve reel olmayan kısım olarak ayrıştırılması ve reel olmayan finansman giderlerinin maliyetlerden çekilmesi gerekir. İlgili kıymetlerin maliyetlerinden Reel Olmayan Finansman Maliyetleri düşüldükten sonra kalan tutarlar düzeltmeye tâbi tutulur.

❖ Topplulaştırılmış yöntemlerle düzeltmeye tâbi tutulan kıymetlerin alış veya maliyet bedeline intikal ettirilen Reel Olmayan Finansman Maliyetlerinin düşülmesi ihtiyaridir, ki bunlar Stoklar ve Satılan Malın Maliyeti Hesaplarıdır.

Reel Olmayan Finansman Maliyeti

Buna göre, mükelleflerin yapmış oldukları borçlanmalarda katlanmış oldukları ve parasal olmayan varlıkların maliyet veya alış bedeline ekledikleri finansman giderlerinin tümü enflasyon düzeltmesi uygulamasında düzeltmeye esas tutarın tespitinde dikkate alınmamaktadır. Bunun nedeni ise katlanılan finansman giderlerinin içerisinde ilgili dönemdeki enflasyon kadar, borç tutarına ait değer kaybının da bulunmasıdır. Yani alınan borcun geri ödenmesinde enflasyon nedeniyle uğranılacak kayıp tutarı da faiz içerisinde yer aldığından, ödenen faiz içerisindeki anaparaya ait enflasyon kaybının ayrıştırılmasından sonra kalan kısmın enflasyon düzeltmesinde dikkate alınması gerekmektedir.

Reel Olmayan Finansman Maliyeti

Kredilerle ilgili bazı finansman giderleri (vergi resim harç giderleri), kullanılan yabancı kaynağın kullanım süresine bağlı olarak oluşmadığından enflasyon unsuru içermez. Bu nedenle enflasyon düzeltmesi uygulamasında bu giderler reel olarak kabul edilir ve bunlar için ayrıca reel olmayan finansman maliyeti ayrıştırması yapılmaz.

ROFM

(Reel Olmayan Finansman Maliyeti)

Maliyet veya alış bedellerine intikal ettirilmiş ve düzeltmeye esas tutara ulaşılırken düşülecek reel olmayan finansman maliyeti ihtiva edebilecek parasal olmayan varlıklar şunlardır;

ROFM

(Reel Olmayan Finansman Maliyeti)

1. Stoklar,
2. Maddi duran varlıklar,
3. Mali duran varlıklar,
4. Özel tükenmeye tabi varlıklar.

Maliyet veya alış bedelleri içerisinde ROFM ihtiva edebilen, iktisadi işletmeye dâhil kıymetler Tebliğe ekli listede (EK 3) yer almaktadır.

ROFM Hesaplama Yöntemi

Borcun tevsik edilebilmesi halinde kullanılacak yöntem;

Borç tutarının esas alınması yöntemi

ROFM = Borç Tutarı x

Borcun Kapatıldığı Aya Ait Yİ-ÜFE - Borcun Alındığı Aya Ait Yİ-ÜFE

Borcun Alındığı Aya Ait Yİ-ÜFE

ROFM Hesaplama Yöntemi

Örnek Uygulama- Borç Tutarının Esas Alınması

Borç tutarının esas alınması yöntemi Örnek Uygulama ROFM;

2021 Nisan ayında 10.000.000 TL'ye bir bina satın alınmıştır. Söz konusu binanın alımında 7.000.000 TL kredi kullanılmış ve kredi için toplam 4.000.000 TL finansman giderine katlanılmıştır.

Dönem Sonu Bina Aktif Değeri : 14.000.000 TL

ROFM Hesaplama Yöntemi

Örnek Uygulama- Borç Tutarının Esas Alınması

Finansman giderinin tamamı Bina'nın maliyetine kaydedilmiştir. Yıllar itibari ile gerçekleşen faiz tutarlar;
2021 yılı için : 2.000.000 TL 2022 yılı için : 2.000.000 TL

Anapara ve faiz ödemeleri, yıl sonlarında ve iki eşit taksitte gerçekleşmiştir.

2021 Nisan Yİ-ÜFE: 641,63

2021 Aralık Yİ-ÜFE: 1022,25

2022 Aralık Yİ-ÜFE: 2021,19

2023 Aralık Yİ-ÜFE: 2915,02

ROFM Hesaplama Yöntemi

Örnek Uygulama- Borç Tutarının Esas Alınması

ROFM = Borç Tutarı x ((Borcun Kapatıldığı Ay Yİ-ÜFE -Borcun Alındığı Ay Yİ-ÜFE) / Borcun Alındığı Ay Yİ-ÜFE))

2021 Yılı ROFM : 7.000.000 x (1022,25-641,63) / 641,63) = 4.152.400,00 TL

ROFM Hesaplama Yöntemi

Örnek Uygulama- Borç Tutarının Esas Alınması

2022 Yılı borcu ise; 2021 yılında kapatmış olduğumuz borcun yarısını düşerek (7.000.000-3.500.000) kalan borcu düzeltmeye tabi tutacağız

Bu kez «Borcun alındığı Yİ-ÜFE» olarak son düzeltmeye tabi tutulan dönemin Yİ-ÜFE tutarını baz alınacak.

2022 Yılı ROFM : $3.500.000 \times (2021,19-1022,25) / 1022,25$)
: 3.419.850,00 TL

ROFM Hesaplama Yöntemi

Örnek Uygulama- Borç Tutarının Esas Alınması

TOPLAM ROFM (2021 +2022) : 4.152.400,00 + 3.419.850,00
: 7.572.250,00 TL

31.12.2023 Bina Toplam Değeri : 14.000.000 TL

31.12.2023 Enflasyon düzeltmesi uygulanacak değer :

14.000.000 - 7.572.250 = 6.427.750,00 TL

ROFM Hesaplama Yöntemi

Örnek Uygulama- Borç Tutarının Esas Alınması

Düzeltilme Katsayısı : $2915,02 / 641,63 = 4,5431$

31.12.2023 Enf.Düzeltilmesine Tutulacak Değer : 6.427.750,00 TL

31.12.2023 tarihli Düzeltilmiş Değer : 29.201.911,03 TL
(6.427.750,00 x 4,5431)

Düzeltilme Öncesi Değer = 14.000.000,00 TL

Enflasyon Düzeltilme Farkı = 15.201.911,03 TL

ROFM Hesaplama Yöntemi

Örnek Uygulama-Borç Tutarının Esas Alınması Yöntemi Muhasebe Kaydı

252 – Binalar hesabı enflasyon düzeltmesi sonucu ortaya çıkan fark 15.201.911,03 TL'dir.

<u>31.12.2023 - Enflasyon Düzeltme Kaydı</u>		BORÇ	ALACAK
252.001 Binalar Enflasyon Fark Hesabı		15.201.911,03	
	698.001 Binalar Enflasyon Düzeltme Hesabı		15.201.911,03
<u>31.12.2023 - Enflasyon Düzeltme Kaydı</u>		BORÇ	ALACAK
698.001 Binalar Enflasyon Düzeltme Hesabı		15.201.911,03	
	570.001 – Enflasyon Düzeltmesi Geçmiş Yıl Karları		15.201.911,03

ROFM Hesaplama Yöntemi

Borcun tevsik edilememesi halinde kullanılacak yöntem;

Toplam finansman maliyetinin esas alınması yöntemi

ROFM Hesaplama Yöntemi

Reel olmayan finansman maliyetinin tevsikine ilişkin kayıt ve belgelerin açık ve kesin bilgiler içermiyor ise;

Toplam finansman maliyetinin esas alınması yöntemi

ROFM	=	Toplam Finansman Maliyeti	X	İlgili Hesap Dönemine Ait Yİ-ÜFE Artış Oranı
				İlgili Hesap Dönemine Ait Ortalama Ticari Kredi Faiz Oranı

ROFM Hesaplama Yöntemi

Örnek Uygulama- Toplam Finansman Maliyetinin Esas Alınması

2021 Nisan ayında Banka Kredisi ile 10.000.000 TL'ye bir bina satın alınmıştır.

Söz konusu kredi için toplam 4.000.000 TL finansman giderine katlanılmıştır.

Finansman giderinin tamamı Bina'nın maliyetine kaydedilmiştir.

Dönem Sonu Bina Aktif Değeri : 14.000.000 TL

ROFM Hesaplama Yöntemi

Örnek Uygulama- Toplam Finansman Maliyetinin Esas Alınması

Bina Alım Maliyet Bedeli : 6.000.000 TL

2020 Aralık Yİ-ÜFE : 568,27

2021 Nisan Yİ-ÜFE : 641,63

Bina Maliyeti Faiz Bedeli : 4.000.000 TL

2021 Aralık Yİ-ÜFE : 1022,25

2021 Aralık Ort.Tic.Kredi Faiz Oranı : 0,2451 (*)

Bina Toplam Maliyet Bedeli : 10.000.000 TL

2023 Aralık Yİ-ÜFE : 2915,02

ROFM Hesaplama Yöntemi

Örnek Uygulama- Toplam Finansman Maliyetinin Esas Alınması

İlgili Hesap Dönemine ait Yİ-ÜFE Artış Oranı :

(İlgili Hesap Dönemi Yİ-ÜFE – Bir Önceki Yıl Yİ-ÜFE) / Bir Önceki yıl Yİ-ÜFE

$$: (1022,25 - 568,27 / 568,27) / 0,2451$$

$$\text{Artış Oranı} : 0,7988 / 0,2451 = 3,2590$$

Oran 1'den büyük olması halinde, toplam finansman maliyetinin tamamının reel olmadığı kabul edilecek ve oran (1) olarak uygulanacaktır.

ROFM Hesaplama Yöntemi

Örnek Uygulama- Toplam Finansman Maliyetinin Esas Alınması

$$\text{ROFM} = \text{Faiz} \times \text{Oran} = 4.000.000 \times 1 = 4.000.000 \text{ TL}$$

31.12.2023 Bilançosunda Görünen Değer : 14.000.000 TL

Reel Olmayan Finansman Maliyeti : 4.000.000 TL

31.12.2023 Enf. Düzeltmesine Tutulacak Değer : 10.000.000 TL

ROFM Hesaplama Yöntemi

Örnek Uygulama- Toplam Finansman Maliyetinin Esas Alınması

TOPLAM ROFM : 4.000.000 TL

31.12.2023 Bina Toplam Değeri : 14.000.000, TL

31.12.2023 Enflasyon düzeltmesi uygulanacak değer : 14.000.000 – 4.000.000 = 10.000.000,00 TL

Düzeltilme Katsayısı : 2915,02 / 641,63 = 4,5431

31.12.2023 Enf. Düzeltmesine Tutulacak Değer : 10.000.000,00 TL

31.12.2023 tarihli Düzeltilmiş Değer (10.000.000,00 x 4,9561) : 45.431.479,20 TL

Düzeltilme Öncesi Değer = 14.000.000,00 TL

Enflasyon Düzeltme Farkı = 31.431.479,20 TL

ROFM Hesaplama Yöntemi

Örnek Uygulama- Toplam Finansman Maliyetinin Esas Alınması Yöntemi Muhasebe Kaydı

252 – Binalar hesabı enflasyon düzeltmesi sonucu ortaya çıkan fark **31.431.479,20 TL**'dir.

31.12.2023 - Enflasyon Düzeltme Kaydı

BORÇ

ALACAK

252.001 Binalar Enflasyon Fark Hesabı

31.431.479,20

698.001 Binalar Enflasyon Düzeltme Hesabı

31.431.479,20

31.12.2023 - Enflasyon Düzeltme Kaydı

BORÇ

ALACAK

698.001 Binalar Enflasyon Düzeltme Hesabı

31.431.479,20

570.001 – Enflasyon Düzeltmesi Geçmiş Yıl Karları

31.431.479,20

Reel Olmayan Finansman Maliyetleri İçerebilen Hesaplar

Reel olmayan finansman maliyetinin tevsikine ilişkin kayıt ve belgelerin açık ve kesin bilgiler içermesi gerekmektedir.

Topplulaştırılmış yöntemlerle düzeltmeye tabi tutulan kıymetlerin maliyet bedeline intikal ettirilen reel olmayan finansman maliyetlerinin düşülmesi **ihhtiyaridir.**

Birikmiş Amortismanlarda Düzeltme

Birikmiş amortismanlar **ait oldukları maddi duran varlığın** bilanço tarihindeki değerinde düzeltme sonrasında ortaya çıkan **artış oranı esas alınarak** düzeltmeye tabi tutulacaktır.

Amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin üzerinden, daha önceki yıllarda ayrılmamış amortisman tutarları ayrılmış gibi kabul edilmeyecek ve enflasyon düzeltmesinde dikkate alınmayacak, ayrıca bu tutarların enflasyon düzeltmesi sonrasında da gider olarak dikkate alınamayacaktır.

Birikmiş Amortismanlarda Düzeltilme Örnek Uygulama

ROFM Hesaplamasında Toplam Finansman Maliyeti esas alınarak düzeltmeye tabi tuttuğumuz Binalar'ın Birikmiş Amortismanını ele alalım;

257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı 31.12.2023 Tarihli Tutar = 600.000 TL

Birikmiş Amortismanlar Düzeltilme Oranı = Bina Enflasyon Düzeltilme Farkı / Bina Düzeltilme Öncesi Değer

Düzeltilme Sonrası Ortaya Çıkan Artış Oranı = 19.736.600,00 TL / 10.000.000,00 TL

= 1,9736

= 600.000 x 1,9736

257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı Düzeltilmiş Değer = 1.184.160,00 TL

257-Birikmiş Amortismanlar Enflasyon Düzeltilme Farkı = 584.160,00 TL

Birikmiş Amortismanlarda Düzeltme Örnek Uygulama

257 – Birikmiş Amortismanlar hesabı enflasyon düzeltmesi sonucu ortaya çıkan fark 584.160,00 TL'dir.

31.12.2023 - Enflasyon Düzeltme Kaydı	BORÇ	ALACAK
698.001 Birikmiş Amortismanlar Enflasyon Düzeltme Hesabı	584.160,00	
257.001 Birikmiş Amortismanlar Enflasyon Fark Hesabı		584.160,00

31.12.2023 - Enflasyon Düzeltme Kaydı	BORÇ	ALACAK
580.001 – Enflasyon Düzeltmesi Geçmiş Yıl Zararları	584.160,00	
698.001 Birikmiş Amortismanlar Enflasyon Düzeltme Hesabı		584.160,00

Birikmiş Amortismanlarda Düzeltme

Amortismanına tabi olup **faydalı ömür süresini tamamlayan** ve amortisman yoluyla değeri tamamen yok edilmiş **iktisadi kıymetlerin** (işletme kayıtlarında iz bedeliyle takip edilmeye devam edilen amortismanına tabi iktisadi kıymetler dahil) **ve birikmiş amortismanlarının enflasyon düzeltmesine tabi tutulması ihtiyari'dir**

Kayıtlarda İz Bedeliyle Takip Edilen Amortismanına Tabi İktisadi Kıymetler

Ancak, amortisman sürelerini tamamlamakla birlikte maliyet bedelleri üzerinden itfa edilmiş olmaları nedeniyle net defter değerleri ile bilançoda görünen (iz bedeliyle izlenen dahil) amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin, enflasyon düzeltmesine tabi tutulması gerekmektedir.

Stoklarda Düzeltme Katsayısı

Enflasyon düzeltmesinde mükelleflerce, bu maddede yer alan toplulaştırılmış yöntemlere göre bulunan katsayılar kullanılarak düzeltme işlemi gerçekleştirilebilir

Stoklarda Düzeltme Katsayısı

Ancak, işletmeler, çeşit ve miktar itibariyle önemli tutarlara ulaşan stoklarına ilişkin olarak, düzeltme işleminde gerçek yöntemi uygulayabilecekleri gibi toplulaştırılmış yöntemlerden herhangi birini de tercih edebileceklerdir.

Stoklarda Düzeltme Katsayısı

Stokların düzeltilmesinde gerçek yöntemi kullanan mükellefler mümkün olduğunca inebildikleri kadar alt ayrıma giderek düzeltme işlemini gerçekleştireceklerdir. Toplulaştırılmış yöntemleri seçenler ise mümkün olduğunca inebildikleri her bir alt ayırım itibariyle diledikleri toplulaştırılmış yöntemi kullanmakta serbesttirler.

Toplulaştırılmış Yöntemler

Toplulaştırılmış yöntemlerin tercih edilmesi halinde mükellefler stokların düzeltmeye esas tutarlarını, düzeltmede esas alınacak tarihlere bağlı kalmaksızın, dönem ortalama düzeltme katsayısı ile veya stok devir hızına göre bulunan düzeltme katsayısı ile çarpmak suretiyle düzeltme işlemini gerçekleştireceklerdir. Toplulaştırılmış yöntemleri uygulamak istemeyenler, uyguladıkları stok değerlendirme yöntemlerine göre tespit ettikleri düzeltmeye esas tutara, düzeltme katsayılarını uygulamak suretiyle enflasyon düzeltmesi yapacaklardır.

Toplulaştırılmış Yöntemler

1. Basit Ortalama Yöntemi

2. Stok Devir Hızı

(VUK 298/A ise Basit Ortalama Yöntem ve Hareketli Ağırlıklı Ortalama Yöntemi seçeneklerini sunmuştur.)

Toplulaştırılmış Yöntemler

1. Basit Ortalama Yöntemi

Dönem Ortalama
Düzeltilme Katsayısı

=

Bilançonun ait olduğu aya ait Yİ-ÜFE

(Bilançonun ait olduğu aya ait Yİ-ÜFE +
Bilanço günü itibarıyla bir önceki geçici
vergi döneminin sonundaki Yİ-ÜFE) / 2

*(1 Ocak-30 Eylül 3. Geçici Vergi Dönemi)

Toplulaştırılmış Yöntemler

Basit Ortalama Yöntemi Örnek Uygulama

İşletmenin 31.12.2023 tarihli bilançosunda yer alan Ticari Mal tutarı 700.000 TL'dir. İşletme Enflasyon düzeltmesinde Basit Ortalama Yöntemi tercih etmiştir.

2023 Eylül Yİ-ÜFE : 2749,98

2023 Aralık Yİ-ÜFE : 2915,02

$2915,02 / (2915,02 + 2749,98 / 2) : 1,0291$

31.12.2023 Ticari Mallar Düzeltilmiş Değeri = 700.000 TL x 1,0291 : 720.370,00 TL

Enflasyon Düzeltmesi Farkı : 20.370,00 TL

• Basit Ortalama Yöntemi Örnek Uygulama Muhasebe Kaydı

MALİ MÜŞAVİRLER
GÜLÜMSÜYORSA

Bu işte bir
KALFA VAR!

153 – Ticari Mallar hesabı enflasyon düzeltmesi sonucu ortaya çıkan fark 20.370,00 TL'dir.

31.12.2023 - Enflasyon Düzeltme Kaydı

BORÇ

ALACAK

153.001 Ticari Mallar Enflasyon Fark
Hesabı

20.370,00

698.001 Ticari Mallar Enflasyon Düzeltme
Hesabı

20.370,00

31.12.2023 - Enflasyon Düzeltme Kaydı

BORÇ

ALACAK

698.001 Ticari Mallar Enflasyon
Düzeltme Hesabı

20.370,00

570.001 – Enflasyon Düzeltmesi Geçmiş Yıl
Karlari

20.370,00

Toplulaştırılmış Yöntemler

2. Stok Devir Hızı Yöntemi

Stok devir hızı yöntemi'nde mükellefler;

1. Adım : Stok devir hızını bulmak.

2. Adım : Ortalama stokta kalma süresini bulmak.

3. Adım : Stokta kalma süresi formülü ile stokların aktife hangi ayda girdiklerini bulmuş olacağız.

Stokların aktife girmiş olduğu ay; düzeltmeye esas alacağımız tarihi ifade edecektir.

Toplulaştırılmış Yöntemler

2. Stok Devir Hızı Yöntemi

4. Adım : Düzeltme Katsayısını bulmak (Aralık Yi-ÜFE / Aktife giren ay Yi-ÜFE)

5. Adım : 31/12/2023 tarihli bilançoda görünen stok tutarlarını, bulduğumuz düzeltme katsayısı ile çarparak, stokların düzeltilmiş tutarlarını bulmaktır.

Buna göre düzeltilmiş yıl sonu stok tutarı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Düzeltilmiş Yıl Sonu Stokları = Düzeltmeye esas tutar x Düzeltme katsayısı

Toplulaştırılmış Yöntemler

2. Stok Devir Hızı Yöntemi Örnek Uygulama

İşletmenin 31.12.2023 tarihli bilançosunda yer alan Ticari Mal tutarı 700.000 TL'dir. İşletmenin 31.12.2022 yılı Ticari Mal Stoğu 340.000 TL, 2023 yılı Satılan Ticari Mal Maliyeti 1.300.000 TL'dir. İşletme Enflasyon düzeltmesinde Stok Devir Hızı Yöntemini tercih etmiştir.

2023 Yılı Stok Devir Hızı = $(STMM / ((\text{Dönem başı TM} + \text{Dönem sonu TM}) / 2))$

- $1300.000 / ((340.000 + 700.000) / 2) = 2,50$
- Ortalama Stokta Kalma Süresi = $365 / 2,50 = 146$ gün

➤ Stoklar 146 gün öncesinden, yani Ağustos 2023'e gelmektedir.

2023 Ağustos Yİ-ÜFE : 2659,60

2023 Aralık Yİ-ÜFE : 2915,02

❖ Düzeltilme Katsayısı = $2915,02 / 2659,60 = 1,0960$

- 31.12.2023 Ticari Mallar Düzeltilmiş Değeri = $700.000 \text{ TL} \times 1,0960 = 767.200,00 \text{ TL}$

Enflasyon Düzeltmesi Farkı : 67.200,00 TL

Yapılmakta Olan Yatırımlar

2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda yer alan (yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak olan, her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerle ilgili harcamaların yapıldığı) yatırımlara ilişkin tutarların düzeltilmesi;

Yapılmakta Olan Yatırımlar

Söz konusu yatırımlara ait geçmiş her ay sonu itibariyle kesinleşmiş harcama tutarlarının (reel olmayan finansman maliyeti var ise düşülmesi şartıyla) o ayın düzeltmeye esas tarih olarak dikkate alınması yoluyla bulunacak düzeltme katsayısı ile çarpılması ve bulunan bu tutarların toplanması suretiyle yapılacaktır.

Yapılmakta Olan Yatırımlar

2023 hesap dönemi sonu itibariyle bilançoda yer almayan, ilgili aktif hesabına bilanço tarihinden önce aktarılmış bulunan ve yapılmakta olan yatırımlar hesabından gelmiş olan değerlerin düzeltmeye esas tarihi olarak, söz konusu değerlerin aktifleştirme tarihlerinin değil, yapılmakta olan yatırımlar hesabının kullanıldığı tarihlerin alınması gerekmektedir.

Yapılmakta Olan Yatırımlar

Buna göre söz konusu değerlerin düzeltilmesi iki aşamada gerçekleştirilecektir. Öncelikle her harcama, harcamanın gerçekleştiği ay sonu itibariyle aktifleştirme tarihine kadar, sonra da aktifleştirilen bedel kül halinde 2023 hesap dönemi sonuna kadar düzeltilecektir

Yapılmakta Olan Yatırımlar Örnek Uygulama

İşletme, 05.10.2022 tarihinde 3 Milyon TL değerinde Arsa satın almıştır.

31.12.2023 Tarihinde;
258 –Yapılmakta olan Yatırımlar hesabı aylık hesap özeti aşağıda ki gibidir

20.07.2023 tarihinde 258-Yapılmakta olan yatırımlar hesabı bakiyesi 252-Binalar Hesabına aktarılmıştır.

	Aysonu Bakiyele	Yİ-ÜFE
Eki.22	₺3.000.000,00	2011,13
Kas.22	₺150.000,00	2026,08
Ara.22	₺220.000,00	2021,19
Oca.23	₺350.000,00	2105,17
Şub.23	₺400.000,00	2138,04
Nis.23	₺325.000,00	2164,94
Haz.23	₺700.000,00	2320,72
Tem.23	₺0,00	2511,75
Ara.23	₺0,00	2915,02
Binalar hesabına virmanlanan toplam tutar	₺5.145.000,00	

Yapılmakta Olan Yatırımlar Örnek Uygulama

MALİ MÜŞAVİRLER
GÜLÜMSÜYORSA
Bu işte bir
KALFA VAR!

258-Yapılmakta olan yatırımlar hesabı muavin hareketlerine göre, her aysonunda gerçekleşen tutarlar, o ay'ın Yİ-ÜFE değeri endeks olarak alındı.

	Aysonu Bakiyeler	Yİ-ÜFE	31.12.2023 Yİ-ÜFE	Düzeltilme Katsayısı	Enflasyon Düzeltilme Sonrası Değer	Enflasyon Düzeltilme Farkı
Eki.22	₺3.000.000,00	2011,13	2915,02	1,4494	₺4.348.331,5350	₺1.348.331,5350
Kas.22	₺150.000,00	2026,08	2915,02	1,4387	₺215.812,3075	₺65.812,3075
Ara.22	₺220.000,00	2021,19	2915,02	1,4422	₺317.290,5071	₺97.290,5071
Oca.23	₺350.000,00	2105,17	2915,02	1,3847	₺484.643,5205	₺134.643,5205
Şub.23	₺400.000,00	2138,04	2915,02	1,3634	₺545.363,0428	₺145.363,0428
Nis.23	₺325.000,00	2164,94	2915,02	1,3465	₺437.601,7349	₺112.601,7349
Haz.23	₺700.000,00	2320,72	2915,02	1,2561	₺879.259,0231	₺179.259,0231
Tem.23	₺0,00	2511,75	2915,02	1,1606	₺0,0000	₺0,0000
Ara.23	₺0,00	2915,02				
Binalar hesabına virmanlanan toplam tutar	₺5.145.000,00				₺7.228.301,67	₺2.083.301,67

Yapılmakta Olan Yatırımlar Örnek Uygulama

31.12.2023 - Enflasyon Düzeltme Kaydı

BORÇ

ALACAK

252.001 Binalar Enflasyon Fark Hesabı

2.083.301,67

698.001 Binalar Enflasyon Düzeltme Hesabı

2.083.301,67

31.12.2023 - Enflasyon Düzeltme Kaydı

BORÇ

ALACAK

698.001 Binalar Enflasyon Düzeltme Hesabı

2.083.301,67

570.001 – Enflasyon Düzeltmesi Geçmiş Yıl
Karları

2.083.301,67

Aktife alınmamış Yapılmakta olan Yatırımlar hesabı kullanılmaya devam ediyor olsaydı, Enflasyon Düzeltme Farkı tutarı 258-Yapılmakta olan yatırımlar hesabına kayıt edilecekti

Taşıma Katsayısı

- **Düzeltmeye tabi tutulacak kıymetin; enflasyon düzeltmesi sonrası, yeniden düzeltme uygulanacak dönemde; esas alınacak tarihi belirlemesine gerek yoktur.**
- **Esas alınacak düzeltme katsayısı, düzeltilen son bilançoda kullanılan Yİ-ÜFE kullanılacaktır ve bu orana Taşıma Katsayısı denir**

Taşıma Katsayısı

**Taşıma
Katsayısı =**

**Mali Tablonun Ait Olduğu Aya
İlişkin Yİ-ÜFE**

**Bir Önceki Dönemin Sonundaki
Yİ-ÜFE**

Taşıma Katsayısı

Örnek Uygulama;

31.12.2023 tarihli bilançoda yer alan 253-Makine ve Cihazlar hesabı 250.000 TL bakiye veriyor.

Düzeltmeye esas tarih (Satın alma faturası tarihi) : 13.07.2017

2017 Temmuz Yİ-ÜFE : 297,65

2023 Aralık Yİ-ÜFE : 2915,02

Düzeltilme Katsayısı = $2915,02 / 297,65 = 9,7934$ olacaktır.

250.000 TL x 9,7934 = 2.448.350,00 TL (Enflasyon Düzeltmesi uygulanmış hâli)

Taşıma Katsayısı

MALİ MÜŞAVİRLER
GÜLÜMSÜYORSA
Bu işte bir
KALFA VAR!

31.03.2024 Tarihli Bilançoda yer alan 253-Makine ve Cihazlar hesabı bakiyesi 2.448.350,00 TL olup, yeniden 2024 1.Dönem Enflasyon Düzeltmesi uygulanacaktır. Bu durumda Taşıma Katsayısı kullanılacak.

Son Mali Tablonun ait olduğu ay'a ilişkin Yİ-ÜFE (2023 Aralık Yİ-ÜFE) : 2915,02
2024 Mart Yİ - ÜFE (Tahmini) : 3650,00

➤ **Taşıma Katsayısı : $3650 / 2915,02 = 1,2521$**

$2.448.350,00 * 1,2521 = 3.065.579,04$ TL (253 Makine ve Cihazlar yeni değeri)

2024 1.Dönem Eflasyon Farkı : $3.065.579,04 - 2.448.350,00 = 617.229,04$ TL

Diğer Öz Sermaye Kalemleri

**Diğer öz sermaye kalemleri düzeltilmiş bilançoda gösterilmez.
Bu kapsamda;
213 sayılı Kanununun;
- 280/A maddesinin birinci fıkrası uyarınca oluşan (işe başlanılan hesap dönemini takip eden hesap dönemi sonu itibarıyla alacak bakiyesi veren) fon hesabı,
- Mükerrer 298 inci maddesinin (Ç) fıkrası uyarınca oluşturulan yeniden değerlendirme değer artış fonu hesabı,**

Diğer Öz Sermaye Kalemleri

- Geçici 31 inci ve geçici 32 nci maddeleri uyarınca oluşturulan yeniden değerlendirme değer artış fonu hesabı,
- b) 193 sayılı Kanunun geçici 85, 90 ve 93 üncü maddeleri kapsamında oluşturulan fon hesabı,
- c) 5520 sayılı Kanunun geçici 15 inci madde kapsamında oluşturulan fon hesabı,
- ç) 5811 sayılı Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanun kapsamında oluşturulan fon hesabı,

Diğer Öz Sermaye Kalemleri

d) 6111, 6736, 7143, 7326, 7440 sayılı Kanunlar kapsamında, işletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan emtianın kayda alınmasına ilişkin olarak oluşturulan karşılık hesapların bakiyesi düzeltilmiş değerleriyle yer alır.

Düzeltilme öncesi "Geçmiş Yıllar Karları", "Geçmiş Yıllar Zararları" ve "Dönem Net Karı (Zararı)" hesapları da aynı şekilde işleme tabi tutulur.

Diğer Öz Sermaye Kalemleri

2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun enflasyon düzeltmesine tabi tutulmasından kaynaklanan kar/zarar farkı, diğer bir ifade ile düzeltme sonrası hesaplanan geçmiş yıl kar veya zararı düzeltilmiş bilançoda öz kaynaklar içinde, Geçmiş Yıllar Karları/Zararları hesabının alt hesabında izlenir.

2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun enflasyon düzeltmesine tabi tutulmasından kaynaklanan (düzeltme sonrası tespit edilen) geçmiş yıl karı vergiye tabi tutulmaz, geçmiş yıl zararı ise zarar olarak kabul edilmez

Yedek Akçeler

Belli bir dönemde sermaye şirketlerinin öz varlığında meydana gelen artışın (karın) bir kısmının kanun, ana sözleşme veya genel kurul kararıyla ortaklara dağıtılmayarak işletmenin bünyesinde bırakılması anlamını taşıyan yedek akçeler, parasal olmayan kıymetlerden olup enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaklardır.

Düzeltilme Sonrası Bilançoda Yer Alacak Öz Sermaye Kalemleri

**Sermaye,
Sermaye düzeltmesi olumlu ve olumsuz farkları,
Hisse Senetleri İhraç Primleri,
Hisse Senedi İptal Karları,
Yasal Yedekler,
Statü Yedekleri,
Olağanüstü Yedekler,**

Düzeltilme Sonrası Bilançoda Yer Alacak Öz Sermaye Kalemleri

Özel Fonlar (213 sayılı Kanununun 328 ve 329 uncu maddeleri kapsamında oluşturulan sabit kıymet yenileme fonu ile aynı Kanununun 325/A maddesi kapsamında ayrılan girişim sermayesi fonu ile 5520 sayılı Kanununun 5/1-e, j ve k bentleri gereğince oluşturulan fonlar bilançoda düzeltilmiş değerleriyle yer alır.

Yedek Akçeler

2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltilmesi sırasında sermaye yedekleri arasında yer alan yeniden değerlendirme artış, iştirakler yeniden değerlendirme artış fonları gibi fonlar sıfırlanacak; hisse senedi ihraç primleri, hisse senedi iptal karları ile kar yedekleri ve özel fonlar (sabit kıymet yenileme fonu gibi) ise düzeltmeye tabi tutulacaktır.

Yedek Akçeler

Düzeltilmiş 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda yer alan (vergisi ödenmiş kazanç üzerinden ayrılmış) kar yedeklerinin ve bunların düzeltilmesi sonucunda meydana gelen enflasyon düzeltme farklarının sermayeye ilave edilebilmesi mümkün bulunmaktadır.

Özsermaye Kalemlerinde Düzeltilme

Öz sermaye kalemlerinden;

- Sermaye,
- Hisse Senetleri İhraç Primleri,
- Hisse Senedi İptal Karları,
- Yasal Yedekler,
- Statü Yedekler,
- Olağanüstü Yedekler,
- Özel Fonlar,
- Sermaye Düzeltilme Olumlu ve Olumsuz Farkları, bilançoda düzeltilmiş değerleri ile dikkate alınır.

Özsermaye Kalemlerinde Düzeltme

Özel Fonlar;

- Sabit kıymet yenileme fonları
- Girişim sermayesi fonları
- Avrupa Birliği proje hibeleri
- İştirak ve taşınmaz satış kazancı istisnası
- Sat-Kirala-Geri Al işlemleri istisnası
- Kaynak Kuruluşların varlık kiralama şirketleri ile işlemlerine ilişkin istisna
- Af kanunları kapsamında kayda alınan ATİK karşılıkları bilançoda düzeltilmiş değerleri ile dikkate alınır.

Özsermaye Kalemlerinde Düzeltilme

Düzeltilmiş değerleri ile yer alır, diğerleri sıfırlanır. Bilanço denkliğini sağlamak üzere geçmiş yıl kar veya zararı hesaplanarak özsermaye içinde yer alır.

Özsermaye Kalemlerinde Düzeltilme

Pasif kalemlere ait enflasyon fark hesapları, herhangi bir suretle başka bir hesaba nakledildiği veya işletmeden çekildiği takdirde, bu işlemlerin yapıldığı dönemlerin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin, bu dönemde vergiye tâbi tutulur.

Muhasebe Kayıtları

Ödenmiş sermaye tutarının enflasyon düzeltilmesine tabi tutulması sonucunda ödenmiş sermaye tutarında meydana gelen artışlar **502 No'lu Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları** Hs'nin alacağına, "698- Enflasyon Düzeltme Hesabı" nın borcuna kaydedilir, izleyen dönemde enflasyon oranının düşmesi sonucu taşıma işleminden ortaya çıkan azalışlar bu hesabın borcuna "698-Enflasyon Düzeltme Hesabı" nın alacağına kaydedilir.

ÖRNEK : "B" Ticaret İşletmesi'nin 31.12.2023 tarihli bilançosu aşağıdadır:

MALİ MÜŞAVİRLER
GÜLÜMSÜYORSA

Bu işte bir
KALFA VAR!

PASİF

AKTİF

1. DÖNEN VARLIKLAR

100 KASA	₺100.000,00
102 BANKALAR	₺250.000,00
120 ALICILAR	₺150.000,00

2.DURAN VARLIKLAR

255 DEMİRBAŞLAR	₺80.000,00
257 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR (-)	₺48.000,00

AKTİF TOPLAM ₺532.000,00

3. KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR

300 BANKA KREDİLERİ	₺140.000,00
320 SATICILAR	₺210.000,00

5.ÖZKAYNAKLAR

500 SERMAYE	₺150.000,00
590 DÖNEM NET KARI	₺32.000,00

PASİF TOPLAM ₺532.000,00

Örnek "B" İşletmesi;

Ek bilgiler:

- 1) İşletme, 05.07.2021 tarihinde kurulmuş ve sermayenin tamamı nakit olarak aynı tarihte ödenmiştir.
- 2) Demirbaşlar, 20.09.2021 tarihinde satın alınmıştır. Demirbaşların maliyet bedeli içerisinde finansman maliyeti bulunmamaktadır.
- 3) Demirbaşların ekonomik ömrü 5 yıldır. İşletme, normal amortisman yönetimini uygulamaktadır. 2021, 2022 ve 2023 yıllarında % 20 oranında amortisman ayrılmıştır.

Parasal ve Parasal Olmayan Kalemlerin Belirlenmesi:

- 328 Seri No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ekinde Parasal Kalemler ve Parasal Olmayan Kalemlerin listeleri yer almaktadır. "B" Ticaret İşletmesi'nin bilançosunda bulunan kalemler listelerden bulunarak aşağıdaki tespit yapılmıştır.

PARASAL KALEMLER	PARASAL OLMAYAN KALEMLER
Kasa	Demirbaşlar
Bankalar	Birikmiş Amortismanlar
Alıcılar	Sermaye
Banka Kredileri	
Satıcılar	

* Kasa, Bankalar, Alıcılar, Satıcılar ve Banka Kredileri hesapları, parasal kalem niteliğinde olduğundan enflasyon düzeltmesi yapılmayacak.

* Demirbaşlar, Birikmiş Amortismanlar ve Sermaye hesapları parasal olmayan kalem niteliğinde olduğundan enflasyon düzeltmesi yapılacaktır.

Parasal Olmayan Kalemlerin Düzeltilmesi:

Demirbaşların Düzeltilmesi:

- Demirbaşlar, 20.09.2021 tarihinde işletme aktifine girmiştir.

Bu nedenle Eylül 2021 dönemi Yi-ÜFE endeksi ile düzeltme katsayısı hesaplanacaktır.

- Eylül 2021 Endeksi : 741,58
- Aralık 2023 Endeksi : 2915,02
- Düzeltme Katsayısı = Aralık 2023 Endeksi / Eylül 2021 Endeksi
= 2915,02 / 741,58 = 3,9308

- Demirbaşların Düzeltmiş Değeri = 80.000,00 TL x 3,9308 = 314.464,00 TL

- Düzeltmiş demirbaşlar tutarı ile düzeltme öncesi demirbaşların düzeltmeye esas değeri arasındaki **fark 234.464,00 TL**'dir.

Bu fark, demirbaşlar hesabına borç ve enflasyon düzeltme hesabına alacak kaydedilecektir.

1.)----- 31.12.2023 -----

255 DEMİRBAŞLAR HESABI 234.464,00

255.01 Demirbaşlar Enf. Farkı Hes.

698 ENFLASYON DÜZELTME HES. 234.464,00

Birikmiş Amortismanların Düzeltilmesi:

MALİ MÜŞAVİRLER
GÜLÜMSÜYORSA

Bu işte bir
KALFA VAR!

Birikmiş amortismanlar ait oldukları maddi duran varlığın bilanço tarihindeki değerinde düzeltme sonrasında ortaya çıkan artış oranı esas alınarak düzeltmeye tabi tutulacaktır. Bu nedenle birikmiş amortismanlar için düzeltme katsayısı hesaplanmayacak, bunun yerine demirbaşların değerinde ortaya çıkan artış oranı tespit edilecektir.

➤ Demirbaşların Değerindeki Artış Oranı = $234.464,00 \text{ TL} / 80.000,00 \text{ TL} = 2,9308$

➤ Birikmiş Amortismanların Düzeltilmiş Değeri = $48.000,00 \text{ TL} \times 2,9308$

= $140.678,40 \text{ TL}$

Birikmiş Amortismanlar Enflasyon Farkı = $140.678,40 \text{ TL} - 48.000,00 = 92.678,40 \text{ TL}$

2.)----- 31.12.2023 -----

698 ENFLASYON DÜZELTME HESABI

92.678,40

257 B. AMORTİSMANLAR HES.

92.678,40

257.01 B. Amort. Enf. Farkı

Sermayenin Düzeltilmesi:

İşletmenin sermayesinin tamamı 05.07.2021 tarihinde ödenmiştir. Bu nedenle Temmuz 2021 dönemi Yi-ÜFE endeksi ile düzeltme katsayısı hesaplanacaktır.

Temmuz 2021 Endeksi : 710,61

Aralık 2023 Endeksi : 2915,02

$$\begin{aligned} \text{Düzeltilme Katsayısı} &= \text{Aralık 2023 Endeksi} / \text{Temmuz 2021 Endeksi} \\ &= 2915,02 / 710,61 = 4,1021 \end{aligned}$$

Sermayenin Düzeltilmiş Değeri = 150.000,00 TL x 4,1021 = 615.315,00 TL

Sermaye Enflasyon Farkı = 615.315,00 TL – 150.000,00 TL = **465.315,00 TL**

➤ Düzeltilmiş sermaye tutarı ile düzeltme öncesi düzeltmeye esas değeri arasındaki fark 510.300,00 TL'dir.

Bu fark, enflasyon düzeltme hesabına borç ve sermaye düzelmesi olumlu farkları hesabına alacak kaydedilecektir.

3.)----- 31.12.2023 -----

698 ENFLASYON DÜZELTME HESABI

465.315,00

502 SERMAYE DÜZELTMESİ OLUMLU FARKLARI HES.

465.315,00

Örnek "B" İşletmesi;

Sermaye hesabının düzeltilmesi ile "B" Ticaret İşletmesi'nin parasal olmayan kalemlerinin enflasyon düzeltmesi işlemleri tamamlanmıştır. Bundan sonra, işletmenin bilançosunda yer alan Dönem Net Karı'nın enflasyon düzeltme hesabına aktarılarak kapatılması gerekir.

4.)-----	31.12.2023	-----
590 DÖNEM NET KARI HESABI		32.000,00
698 ENFLASYON DÜZELTME HESABI		32.000,00

Örnek "B" İşletmesi;

<u>AKTİF</u>	<u>698 ENFLASYON DÜZELTME HESABI</u>	<u>PASİF</u>
(2) ₺92.678,40		₺234.464,00 (1)
(3) ₺465.315,00		₺32.000,00 (4)
	₺557.993,40	₺266.464,00
Borç Kalan	₺291.529,40	

Örnek "B" İşletmesi;

698- Enflasyon Düzeltme Hesabı borç bakiyesi; **291.529,40 TL**,

580- Geçmiş Yıllar Zararları Hesabı'na aktarılacaktır.

----- 31.12.2023 -----	
580 GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI HES.	291.529,40
580.99 31.12.2023 Enflasyon Düzeltmesi Zararı	
698 ENFLASYON DÜZELTME HES.	291.529,40
----- / -----	

Örnek "B" İşletmesi;

Bu işlemlerden sonra, 31.12.2023 tarihli düzeltilmiş bilanço aşağıdaki gibi olacaktır:

"B" Ticaret İşlemesi 31.12.2023 Tarihli Düzeltilmiş Bilançosu;

<u>AKTİF</u>			<u>PASİF</u>	
1. DÖNEN VARLIKLAR			3. KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	
100 KASA	₺100.000,00		300 BANKA KREDİLERİ	₺140.000,00
102 BANKALAR	₺250.000,00		320 SATICILAR	₺210.000,00
120 ALICILAR	₺150.000,00			
2.DURAN VARLIKLAR			5.ÖZKAYNAKLAR	
			500 SERMAYE	₺150.000,00
255 DEMİRBAŞLAR	₺314.464,00		502 SERMAYE DÜZELTMESİ	
257 BİRİKMiŞ			OLUMLU FARK	₺465.315,00
AMORTİSMANLAR (-)	-₺140.678,40		580 GEÇMiŞ YILLAR	
			ZARARLARI	-₺291.529,40
AKTİF TOPLAM	₺673.785,60		PASİF TOPLAM	₺673.785,60

Örnek "C" İşletmesi;

"C" Hizmet İşletmesi'nin 31.12.2023 tarihli bilançosu aşağıdadır:

"C" İşletmesi 31.12.2023 Tarihli Bilançosu

<u>AKTİF</u>		<u>PASİF</u>	
1. DÖNEN VARLIKLAR		3. KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	
100 KASA	₺20.000,00	300 BANKA KREDİLERİ	₺35.000,00
102 BANKALAR	₺85.000,00	320 SATICILAR	₺25.000,00
120 ALICILAR	₺90.000,00	340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI	₺75.000,00
121 ALACAK SENETLERİ	₺10.000,00		
180 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER	₺15.000,00		
2.DURAN VARLIKLAR		5.ÖZKAYNAKLAR	
			₺100.000,0
255 DEMİRBAŞLAR	₺100.000,0	500 SERMAYE	0
	0	590 DÖNEM NET KARI	₺25.000,00
257 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR (-)	-		
	₺60.000,00		
	₺260.000,0		₺260.000,0
AKTİF TOPLAM	0	PASİF TOPLAM	0

Örnek "C" İşletmesi;

Ek bilgiler

1. İşletme, 10.06.2021 tarihinde kurulmuş, sermayenin tamamı aynı tarihte nakit olarak ödenmiştir.
2. Gelecek aylara ait giderler, 01.10.2023 tarihinde yapılan peşin gider ödemelerinden oluşmaktadır.
3. Demirbaşlar, 01.07.2021 tarihinde satın alınmıştır. Demirbaşların ekonomik ömrü 5 yıl, amortisman oranı % 20'dir.
4. Alınan avanslar, 01.04.2023 tarihinde tahsil edilmiştir.

Örnek "C" İşletmesi Çözüm;

31.12.2023 Tarihli Bilançonun Düzeltilmesi İşlemleri:

PARASAL KALEMLER	PARASAL OLMAYAN KALEMER
Kasa	Gelecek Aylara Ait Giderler
Bankalar	Demirbaşlar
Alıcılar	Birikmiş Amortismanlar
Alacak Senetleri	Alınan Avanslar
Banka Kredileri	Sermaye
Satıcılar	

Örnek "C" İşletmesi Çözüm;

Parasal Olmayan Kalemlerin Düzeltilmesi:

Gelecek Aylara Ait Giderlerin Enflasyon Düzeltmesi:

Gelecek aylara ait giderler, 01.10.2023 tarihinde yapılan peşin gider ödemelerinden oluşmaktadır.

Düzeltilme Katsayısı = Aralık 2023 Endeksi / Ekim 2023 Endeksi

$$= 2915,02 / 2803,29 = 1,0399$$

Gelecek Aylara Ait Giderlerin Düzeltmiş Değeri = 15.000,00 TL x 1,0399 = 15.598,50 TL

Gelecek Aylara Ait Giderler Enflasyon Farkı = 15.598,50 TL – 15.000,00 TL = **598,50 TL**

1.)----- 31.12.2023 -----

180 GEL. AYLARA AİT GİDERLER 598,50

180.99 Gel. Ay. Ait Gid. Enf. Fark Hes.

698 ENFLASYON DÜZELTME HES. 598,50

----- / -----

Örnek "C" İşletmesi Çözümü;

Demirbaşların Enflasyon Düzeltmesi:

Demirbaşlar, 01.07.2021 tarihinde satın alınmıştır.

Düzeltme Katsayısı = Aralık 2023 Endeksi / Temmuz 2021 Endeksi

$$= 2915,02 / 710,61 = 4,1021$$

Demirbaşların Düzeltilmiş Değeri = 100.000,00 TL x 4,1021 = 410.210,00

Demirbaşlar Enflasyon Farkı = 410.210,00 TL - 100.000,00 TL = **310.210,00 TL**

2.)----- 31.12.2023 -----

255 DEMİRBAŞLAR HESABI 310.210,00

255.01 Demirbaşlar Enf. Fark Hes.

698 ENFLASYON DÜZELTME HES. 310.210,00

----- / -----

Örnek "C" İşletmesi Çözüm;

Birikmiş Amortismanların Enflasyon Düzeltmesi:

$$\text{Demirbaşların Değerindeki Artış Oranı} = 410.210,00 \text{ TL} - 100.000,00 \text{ TL} / 100.000,00 \\ = 3,1021$$

$$\text{Demirbaşların Birikmiş Amort. Düzeltilmiş Değeri} = 60.000,00 \text{ TL} \times 3,1021 = 186.126,00$$

$$\text{Demirbaşların Birikmiş Amort. Enflasyon Farkı} = 186.126,00 \text{ TL} - 60.000,00 \text{ TL} \\ = \mathbf{126.126,00 \text{ TL}}$$

3.)----- 31.12.2023 -----

698 ENFLASYON DÜZELTME HESABI 126.126,00

257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HES. 126.126,00

257.01 B. AMORTİSMAN Enf. Fark Hes.

Örnek "C" İşletmesi Çözüm;

Alınan Avansların Enflasyon Düzeltmesi:

Alınan avanslar, 01.04.2023 tarihinde tahsil edilen, 2024 yılı Nisan ayında alıcılara sunulacak olan hizmet bedellerinden oluşmaktadır.

$$\begin{aligned} \text{Düzeltilme Katsayısı} &= \text{Aralık 2023 Endeksi} / \text{Nisan 2023 Endeksi} \\ &= 2915,02 / 2164,94 = 1,3465 \end{aligned}$$

$$\text{Alınan Avansların düzeltilmiş Değeri} = 75.000\text{TL} \times 1,3465 = 100.987,50 \text{ TL}$$

$$\text{Alınan Avansların Enflasyon Farkı} = 100.987,50 \text{ TL} - 75.000\text{-TL} = \mathbf{25.987,50 \text{ TL}}$$

4.)----- 31.12.2023-----

698 ENFLASYON DÜZELTME HESABI 25.987,50

340 ALINAN AVANSLAR HESABI 25.987,50

340.01 Alınan Av.Enf.Fark.Hs

Örnek "C" İşletmesi Çözümü;

Sermayenin Enflasyon Düzeltmesi:

İşletme 10.06.2021 tarihinde kurulmuş, sermayenin tamamı aynı tarihte nakit olarak ödenmiştir.

$$\begin{aligned} \text{Düzeltilme Katsayısı} &= \text{Aralık2023 Endeksi} / \text{Haziran2021 Endeksi} \\ &= 2915,02 / 693,54 = 4.2031 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Sermayenin Düzeltilmiş Değeri} &= 100.000 \text{ TL} \times 4.2031 = 420.310 \text{ TL} \\ \text{Sermaye Enflasyon Farkı} &= 420.310 \text{ TL} - 100.000 = \mathbf{320.310 \text{ TL}} \end{aligned}$$

5.)-----31.12.2023-----

698 ENFLASYON DÜZELTME HESABI	320.310
502 SERMAYE DÜZ.OLUMLU FARK HS.	320.310

Örnek "C" İşletmesi Çözüm;

• Dönem Net karı Hesabının Enflasyon Düzeltme Hesabına Aktarılması:

6.)-----	31.12.2023-----		
590 DÖNEM NET KARI HESABI		25.000	
698 ENFLASYON DÜZELTME HESABI			25.000

	,		

Örnek "C" İşletmesi Çözüm;

<u>AKTİF</u>	<u>698 ENFLASYON DÜZELTME HESABI</u>	<u>PASİF</u>
(3) ₺126.126,00		₺598,50 (1)
(4) ₺25.987,50		₺310.210,00 (2)
(5) 320.310,00		₺25.000,00 (6)
	₺472.423,50	₺335.808,50
Borç Kalan ₺136.615,00		

Örnek "C" İşletmesi;

698- Enflasyon Düzeltme Hesabı borç bakiyesi; 136.615,00 TL ,

580- Geçmiş Yıllar Zararları Hesabı'na aktarılacaktır.

----- 31.12.2023 -----	
580 GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI HES.	136.615,00
580.99 31.12.2023 Enflasyon Düzeltmesi Zararı	
698 ENFLASYON DÜZELTME HES.	136.615,00
----- / -----	

Bu işlemlerden sonra, 31.12.2023 tarihli düzeltilmiş bilanço aşağıdaki gibidir.

'C İşletmesi' 31.12.2023 Tarihli Düzeltilmiş Bilançosu

AKTİF

PASİF

1. DÖNEN VARLIKLAR

100 KASA	₺20.000,00
102 BANKALAR	₺85.000,00
120 ALICILAR	₺90.000,00
121 ALACAK SENETLERİ	₺10.000,00
180 GELECEK AYLARA AİT GİD.	₺15.598,50

2.DURAN VARLIKLAR

255 DEMİRBAŞLAR	₺410.210,00
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR (-)	-₺186.126,00

AKTİF TOPLAM

₺444.682,50

3. KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR

300 BANKA KREDİLERİ	₺35.000,00
320 SATICILAR	₺25.000,00
340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI	₺100.987,50

5.ÖZKAYNAKLAR

500 SERMAYE	₺100.000,00
502 SERMAYE DÜZ.OLUMLU FARK HS	₺320.310,00
580 GEÇMİŞ YIL ZARARLARI(-)	-₺136.615,00

PASİF TOPLAM

₺444.682,50

Finansal Kiralamaya Konu İktisadi Kıymetler

213 sayılı Kanununun 4842 sayılı Kanunla eklenen mükerrer 290 inci maddesinin yürürlüğe girdiği 1/7/2003 tarihinden sonra düzenlenen sözleşmelere istinaden kiralanan iktisadi kıymetler, kiracı tarafından amortismanına tabi tutulmaktadır.

Bu çerçevede, mezkûr madde kapsamındaki finansal kiralama işlemlerinde, kiraya verilen iktisadi kıymetlerin, kiracılar tarafından enflasyon düzeltmesine tabi tutulması gerekmektedir.

Geçmiş Yıl Karları ve Zararları

Düzeltilmiş geçmiş yıl kar veya zararı bulunurken, kayıtlarda yer alan eski dönemlerden gelen kar veya zararlar, düzeltme esnasında sıfırlanacaktır. 2023 hesap dönemi sonuna ait düzeltilmiş **bilançoda dönem net karı/zararı gösterilmeyecek**, düzeltme sonrası hesaplanan geçmiş yıl karı veya zararı bilançoda öz kaynaklar içinde yer alacaktır

Geçmiş Yıl Karları ve Zararları

Mükellefler 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançolarının düzeltilmesi neticesinde oluşan geçmiş yıl zararlarını, düzeltme işlemi neticesinde oluşan öz sermaye farklarına mahsup edebilecekler ve 2023 hesap dönemi sonuna ait düzeltilmiş bilançooya ait nihai kar ya da zarar rakamına ulaşacaklardır.

Geçmiş Yıl Karları ve Zararları

2023 yılı hesap dönemine ait gelir/kurumlar vergisi beyannamesinde yer alan indirilemeyen geçmiş yıl mali zararları ile cari dönem mali zararları matrahın tespitinde mukayyet değerleri ile dikkate alınacaktır.

Geçmiş Yıl Karları ve Zararları

Diğer bir ifade ile 1/1/2024 tarihinden sonra verilecek yıllık gelir vergisi ve kurumlar vergisi beyannameleri ile **geçici vergi beyannamelerinde beyan edilen vergi matrahlarının tespitinde, (düzeltme öncesi bilançolara dayanan) 2023 yılı mali zararı ve önceki yıllara ait indirilemeyen geçmiş yıl mali zararları mukayyet değerleri ile dikkate alınır.**

2024 Hesap Dönemi ve Sonraki Dönemlerde Enflasyon Düzeltmesi İşlemleri

2024 Hesap Döneminde Enflasyon Düzeltmesi

- Şartların oluşmasına bağlı olarak geçici vergi dönemleri dâhil 2024 hesap dönemi (kendisine özel hesap dönemi tayin edilenlerde 2025 yılında biten hesap dönemi) ve şartların devamına bağlı olarak izleyen dönemlere (geçici vergi dönemleri ve hesap dönemleri) ilişkin enflasyon düzeltmesi işlemlerinin usul ve esasları tebliğde

2024 Hesap Dönemi ve Sonraki Dönemlerde Enflasyon Düzeltmesi İşlemleri

Enflasyon Düzeltmesinin Koşulları

- **2023 hesap dönemi sonuna ait bilanço 213 sayılı Kanunun geçici 33 üncü maddesi gereğince düzelterek, daha sonraki dönemlere (geçici vergi dönemleri ve hesap dönemlerine) ait bilançoların düzeltme işlemleri ise aynı Kanunda öngörülen şartların varlığına bağlı olarak düzeltilecektir.**

2024 Hesap Dönemi ve Sonraki Dönemlerde Enflasyon Düzeltmesi İşlemleri

Enflasyon Düzeltmesinin Koşulları

- Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Türkiye geneli için ilan edilen fiyat endeksindeki (Yİ-ÜFE) artışın; içinde bulunulan dönem dâhil son üç hesap döneminde %100'den ve içinde bulunulan hesap döneminde %10'dan fazla olması halinde mali tablolar enflasyon düzeltmesine tabi tutulur. Geçici vergi dönemlerinde bu oranların tespitinde, son üç hesap dönemi yerine üçer aylık dönemlerin son ayı dâhil önceki otuz altı ay ve içinde bulunulan hesap dönemi yerine son on iki ay dikkate alınır. Cumhurbaşkanınca söz konusu oranların değiştirilmesi halinde yeni oranlar dikkate alınır.

2024 Hesap Dönemi ve Sonraki Dönemlerde Enflasyon Düzeltmesi İşlemleri

Enflasyon Düzeltmesinin Koşulları

- Enflasyon düzeltmesi, her iki şartın aynı anda birlikte gerçekleşmemesi halinde ise sona erecektir. Diğer bir ifade ile söz konusu şartlardan sadece birinin gerçekleşmemesi halinde de enflasyon düzeltmesi yapma yükümlülüğü devam edecektir.
- Bir hesap dönemi içindeki geçici vergi dönemlerinin herhangi birinde düzeltme yapılması halinde takip eden geçici vergi dönemlerinde ve içinde bulunulan hesap dönemi sonunda da düzeltme yapılır

Cari Dönem Karı/Zararı

- 2024 hesap dönemine ait vergi matrahı, **düzeltilmiş bilanço**ya göre tespit edilecektir.
- Geçici vergi dönemleri ve hesap dönemi sonu itibariyle oluşan kar ya da zarar, "698- Enflasyon Düzeltme Hesabı"nın bakiyesine göre bulunacaktır.
- Enflasyon Düzeltme Hesabının bakiyesi, "648/658- Enflasyon Düzeltmesi Karları/Zararları" hesapları aracılığıyla "690- Dönem Karı veya Zararı Hesabı"na devredilerek kapatılacak ve verilen bakiye türüne göre **işletmenin dönem kar ya da zararı görülmüş olacaktır.**

Cari Dönem Karı/Zararı

- **2024 hesap dönemi başından itibaren verilecek yıllık gelir vergisi ve kurumlar vergisi beyannameleri ile geçici vergi beyannamelerinde beyan edecekleri vergi matrahlarını tespit ederken, (düzeltilmiş 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoya dayanan) 2024 ve sonraki hesap dönemlerine ait geçmiş yıl mali zararlarını, enflasyon düzeltmesi yapma şartlarının varlığına/devamına bağlı olarak, enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş tutarları ile dikkate alacaklardır.**

Cari Dönem Karı/Zararı

- **2024 hesap dönemi başından itibaren verilecek geçici vergi beyannameleri ile yıllık gelir vergisi ve kurumlar vergisi beyannamelerinde beyan edecekleri vergi matrahlarını tespit ederken, 2024 hesap dönemi başından itibaren gerçekleşen kanunen kabul edilmeyen giderler ile vergiden istisna edilmiş olan tutarları enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş tutarları ile dikkate alacaklardır. Diğer bir ifade ile bunlara ilişkin olarak bilanço üzerinde herhangi bir düzeltme yapılmayacak olup, beyannamede enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş tutarları ile dikkate alınacaktır.**

2024 Hesap Döneminde İşe Başlayan ve Kazançları Bilanço Esasına Göre Tespit Edilen Gelir ve Kurumlar Vergisi Mükellefleri

- 213 sayılı Kanunun geçici 33 üncü maddesi 31/12/2023 tarihli bilançonun (2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun) düzeltilmesine ilişkin olup **2024 hesap dönemi içinde işe başlayan** ve kazançları bilanço esasına göre tespit edilen gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri tarafından dönem başı bilançoları üzerinde söz konusu maddeye **istinaden düzeltme yapılmayacaktır.**

2024 Hesap Döneminde İşe Başlayan ve Kazançları Bilanço Esasına Göre Tespit Edilen Gelir ve Kurumlar Vergisi Mükellefleri

- Anılan mükelleflerce, işe başlama tarihinden sonra (213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin A fıkrasında yer alan) enflasyon düzeltmesi yapma şartlarının gerçekleşmesi halinde, mezkûr fıkra uyarınca şartların **gerçekleştiği geçici vergi dönemi sonu itibariyle enflasyon düzeltmesi yapılmaya başlanacaktır.**

- **Örnek: 15/2/2024 tarihinde işe başlayan, kazancı bilanço esasına göre tespit edilen ve hesap dönemi takvim yılı olan tacir Bay (A), işe başladığı geçici vergi dönemi sonu olan 31/3/2024 tarihi itibariyle enflasyon düzeltmesi yapma şartlarının oluşması halinde, 31/3/2024 tarihli geçici vergi matrahını (enflasyon düzeltmesine ilişkin hükümlere göre) düzeltilen 31/3/2024 bilançosuna göre tespit etmesi ve izleyen geçici vergi dönemlerinde ve içinde bulunan hesap dönemi sonunda da enflasyon düzeltmesi yapması gerekmektedir.**

Enflasyon Düzeltmesi Yapılan Döneme Ait Gelir/Kurumlar Beyannamesine Eklenecek Bilanço

Enflasyon düzeltmesi yapma zorunluluğu bulunan mükelleflerce, enflasyon düzeltmesinin yapıldığı geçici vergi ve hesap dönemlerine ilişkin gelir/kurumlar beyannamelerine düzeltilmiş (düzeltme sonrası) bilanço eklenir

Enflasyon Düzeltilmesine Tabi Tutulmuş Bilançoda Yer Alan Parasal Olmayan Kalemlerin Daha Sonra Elden Çıkarılması

Enflasyon düzeltmesine tâbi tutulan parasal olmayan kıymetlerin elden çıkarılması halinde, bunlara ilişkin enflasyon düzeltme farkları maliyet olarak dikkate alınacaktır.

Enflasyon Düzeltilmesine Tabi Tutulmuş Bilançoda Yer Alan Parasal Olmayan Kalemlerin Daha Sonra Elden Çıkarılması

Ancak, düzeltme işlemine tabi tutulmuş olan 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda yer alan parasal olmayan kıymetlerden amortismanına tabi olmayan kıymetlerin, düzeltilmiş değerlerinin altında bir bedelle satılması halinde, düzeltme sonrası değerle, düzeltme öncesi değer arasındaki farka isabet eden zarar, gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde dikkate alınmayacaktır.

Enflasyon Düzeltilmesine Tabi Tutulmuş Bilançoda Yer Alan Parasal Olmayan Kalemlerin Daha Sonra Elden Çıkarılması

Kazançlarını işletme hesabı esasına göre tespit eden mükellefler ile serbest meslek erbabı amortismanına tabi iktisadi kıymetleri için düzeltilmiş değerler üzerinden amortisman ayırabilecek, ancak enflasyon düzeltmesine tabi tutulan (diğer bir ifade ile düzeltilmiş değerler üzerinden amortismanına konu edilen) amortismanına tabi iktisadi kıymetleri elden çıkarmaları halinde bunlara ilişkin enflasyon düzeltme farkları maliyet olarak kabul edilmeyecektir.

Enflasyon Düzeltilmesine Tabi Tutulmuş Bilançoda Yer Alan Parasal Olmayan Kalemlerin Daha Sonra Elden Çıkarılması

2023 hesap dönemine ait düzeltme neticesinde oluşan geçmiş yıl karının kurumlar vergisi mükelleflerince sermayeye ilave edilmesi mümkün olup, bu işlem kar dağıtımı sayılmayacaktır.

Enflasyon Düzeltilmesine Tabi Tutulmuş Bilançoda Yer Alan Parasal Olmayan Kalemlerin Daha Sonra Elden Çıkarılması

Bilanço esasına göre defter tutmakta iken, 213 sayılı Kanununun 180 inci maddesi çerçevesinde işletme hesabı esasına göre defter tutmaya başlayan bir gelir vergisi mükellefinin işletme hesabı esasına geçmesi dolayısıyla kanun hükmünden kaynaklanan defter tutmayla ilgili bir değişikliğin oluşması mevzu bahis olduğundan, bu durum söz konusu enflasyon farklarının işletmeden çekilişi olarak değerlendirilmeyecektir.

Enflasyon Düzeltme İşleminin Yapılmamasının Müeyyidesi

213 sayılı Kanunun enflasyon düzeltmesine ilişkin hükümleri esas itibarıyla değerlendirme hükümleridir. Bu nedenle, enflasyon düzeltmesi yapmak zorunda olan mükelleflerin düzeltme işlemini yapmamaları, değerlendirme işleminin usulüne göre yapılmaması hükmünde olup cezai müeyyide de aynı yönde uygulanır.

Enflasyon Düzeltme İşleminin Yapılmamasının Müeyyidesi

Enflasyon düzeltmesine ilişkin işlemlere paralel olarak Tekdüzen Hesap Planında yapılan düzenlemelerin yer aldığı 12 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ile belirlenen muhasebe usul ve esaslarına uyulmaması durumunda, 213 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uyarınca gerekli cezai işlemler uygulanır

Enflasyon Muhasebesi Ne Zaman Sona Erer?

Enflasyon düzeltmesi yapma şartları oluştuktan sonra fiyat endeksindeki (Yİ-ÜFE) artışın, mali tablo tarihi itibariyle içinde bulunulan dönem dâhil son üç hesap döneminde %100'den (%100 dâhil) ve içinde bulunulan hesap döneminde %10'dan (%10 dâhil) daha az olması halinde mali tablolar enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacak ve enflasyon düzeltmesi yapma şartları sona ermiş olacaktır.

Beyanname Üzerindeki İşlemler

213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasında, bilanço ile ilgili olmaksızın beyanname üzerinde yapılacak birtakım düzeltme işlemlerine de yer verilmiştir. Bu kapsamda mezkûr fıkranın (5) numaralı bendinin son paragrafı, "Matrahın tespitinde, kanunen kabul edilmeyen giderler, istisnalar ve geçmiş yıl malî zararları enflasyon düzeltmesine tâbi tutulmuş tutarları ile dikkate alınır." hükmüne amirdir

Beyanname Üzerindeki İşlemler

VUK Mükerrer 298.madde (A)Fıkrası 5.bendine göre;

- **Geçmiş Yıl Mali Zararları**
- **KKEG**
- **İstisnalar**

Bilançolarını Enflasyon Düzeltmesine Tabi Tutan Mükelleflerin Beyanname Üzerinde Yapacakları İşlemler

Bilanço esasına göre defter tutan gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri, 2024 hesap dönemi başından itibaren verilecek yıllık gelir vergisi ve kurumlar vergisi beyannameleri ile geçici vergi beyannamelerinde beyan edecekleri vergi matrahlarını tespit ederken, **(düzeltme öncesi bilançolara dayanan) 2023 ve önceki hesap dönemlerine ait indirilemeyen geçmiş yıl mali zararlarını mukayyet değerleri ile dikkate alacaklardır.**

Teşekkürler

kalfa^m | Mali Müşavirler için
İnsan Destekli
Dijital İş Platformu

www.ekalfam.com.tr